G. E. S. 59]

GENERAL AND REVENUE SECRETARIAT.

1909.
(Miscl.)
File No. 320-09
Serial Nos. 167

Papers Filed.

Month August 1911

SUBJECT.

Petn of the Dastigir Sab and others of Chitaldroog praying for a review of G.O. re posh umam appointments at the Jumma Masjid

PREVIOUS REFERENCES.	LATER REFERENCES.
Pro. no 1202-84-3-09 Misc 81-04	577-13 Misc 254-11 10-17

M. Subbaraosaheb
Recorder

G.R.S.11] 1909-10

GENERAL AND REVENUE SECRETARIAT

(Muzrai)

NOTES.

File No. 320-09

FILE HEADING.

Review of Govt Order No 1202 Muzrai-81-04 dated 4th march 1909, dispensing with the appointment of Pesh Imam for the Jumma Masjid at Chitaldrug

From

The Private Secretary to H H the Maharaja.

No. 1390 Dated 23 11. 09 Received 25 11 09

Diary No. 1023	Enclos.	Spare Copies	Serial No. 1

BRIEF ABSTRACT OF LETTER.

Forwards for disposal petition from Mohomed Dastagir Sab and C Akbarkhan Sab, (Representatives of the Mussalmans of Chitaldrug at the mass meeting held in May 1905) praying for a review of the Govt Order referred to above

NOTES AND ORDERS.

The petitioners seek for a review on the foll^g grounds:—

(1) the great-grandfather of the Pesh Imam (whose services were dispensed with) having restored the ruined Jumma Masjid at Chitaldrug, the Mohomedans of Chitaldrug bound themselves by a stamped deed—

Notes—First sheet

GPB—30,000—3 4 07

G. R. S. 12]
General and Revenue Secretariat.

Mus File No. 320 of 1909

Serial No.

dated 2nd January 1869 to appoint his descendants as Pesh Imam of Chitaldrug, and that the appointment has therefore descended on hereditary successor on the present Pesh Imam. religious?

"Secular & temporal" mean pretty much the same thing.

(2) The duties of Pesh mam are secular in nature, while those of Khazi are temporal though the present Khazi exercises the secular functions, he is partial to his own partizans and does not attend to the religious requirements of the Pesh Mam's sect in matters of marriage, burial &c.

(3) The Pesh Imam is removable from his appointment only by the Mohomedan congregations and for religious misbehaviour, but no such charge has been made for his removal. It is only the Khazi whose conduct is not satisfactory.

(4) The appointment of a Pesh Imam is a necessity, and this is borne out by the fact that the present Khazi had himself appointed a Pesh Imam to work under him during the last Ramzan.

These points were considered in one form or another, when the Govt Order sought to be reviewed was passed. VH

Subd the Memorandum

11/1/09

Abdul Hameed

11/1/1909

The petrs say ~~that they~~ that the rules of Mahamadan law are

2360

NOTE—Contn. sheet.

GPB—55,000—27-4-09

Serial No.

on their side. I see no sufficient reasons to alter the Govt order. If however, any of the petrs wish for a personal hearing, I shall hear them. Issue notice

29/12/9

AV
4/1/1910

Subdivl draft notice fixing 19th Jan. 1910 for hearing as directed by the Secy Board. Issue

GLS
AV

9/1/1910

As the petrs intend to communicate on account of the Mohram case will the 19th suit them.

19/1/1910

Dft Enclosed
AV
21.1.1910

Issue

21/1/1910

GLS

2 Feb 1909.

Mr. Seshaiengar for Petrs.

The appeal was an elective one and independent of Khazi ship. The interference with the ~~worship~~ mosque affairs may be prohibited. But the office

NOTE—Contn. sheet.

GPB—55,000—27-3-09

Serial No.

should not be removed—
(See Amir Ali II. 3)
Order of 1905 removed the
Pesh Imam from office.
Pesh Imam absolute necessity for Sunnis.

Order reserved
2/2/10

Ask the D.C. for a report as to whether the Party that favour the Pesh Imam may not employ him as such, provided that this shall not give him a right to interfere with the affairs of the Mosque or to get any share of the emoluments of the Khazi.

2/2/10

Submitted with a draft
3.2.10

Issued
3/2/1910

Note—Contn. sheet.

GPB—55,000—27.4.09

G. R. S. 12]
General and Revenue Secretariat.

File No. 320 of 1909

Serial No.	
2.	To, The Dy Commr, Chitaldrug Dt Letter no 1946 dy 3 2 1910 forwards Sl 1 and enquires whether the party that favor the Peish Imam may not employ him as such, provided that this shall not give him a right to interfere with the affairs of the mosque or to get any share of the emoluments of the Khazi.
3, 4,	Reminders peshkars
5	From, The Dy Commr, Chitaldrug Dt Letter no. 188 dy 25th August 1910 Submits report called for in Sl 2.
Hag R)	The Amildar Mr G Venkata Rao's Report no 74 dy 3d August 1910 goes exhaustively into the facts of the case The contending parties have been examined and their statements recorded
Hag R)	The Khazi and his people say among other things that the Peish Imam's place is not necessary and that on account of party disputes, the matter is not likely to come to an amicable settlement The Ex-Peish Imam states,

NOTE—Contn. sheet.

GPB—55,000—27 4.09

Serial No.

that his post is hereditary and that if restored to his office, he would discharge the duties appertaining to his post without giving room to complaint and without asking for any remuneration—

The Amildar reports that he learnt that it is usual for the mahomedan community to elect a Khazi, a Pesh Imam and a mowzin for the masjid, that the Pesh Imam's post which is hereditary, consists in arranging for Namaz and offering prayers to God, that some time ago, when there was a dispute between the Pesh Imam and the Khazi, the leading mahomedans interfered and brought about an amicable settlement by the execution of a Karar by the Khazi in favor of the Pesh Imam, and that the Khazi having violated it, there were disputes and that the abolition of the Pesh Imam's post has given rise to disputes. He thinks that the two offices may be separated and the Pesh Imam directed to do the work allotted to him without any remuneration.

Note—Contn. sheet.

GPB—55,000—27-4-09

Serial No.

The Amildar sub its that "under
"the present relation of ill-feeling
"towards each other, it is not possible
"to bring about an amicable settle-
"ment between them and that
"each party commands a sufficient
"number of adherents and brings in
"arguments in support of its action
"and choice"

The Dy Comm states, that "it
"is not possible to make the party
"that favor the Pesh Imam to
"employ him as such because that
"party says that, according to the
"injunctions of the Koran, it is only
"the Pesh Imam that is competent
"to lead the community in their
"prayers which are conducted 5 times
"a day at specified hours. He further
states that to both the Khazi and
the Pesh Imam cannot be permitted
to lead their respective parties in
attending to their daily prayers
simultaneously. as each party takes
objection to such a course.

That officer is of opinion that
the Govt having finally decided

Flag N)

Note—Contn. sheet.

Serial No.

that the Khazi alone should manage all the affairs of the mosque, the Peish Imam's party cannot therefore expect any relief.

6. From, C Akbarkhan and Dastagiri Sab,
Petition Dy 16th Decr 1910
Represent that the Dy. Commr his Chengial chetty has not fully investigated the matter, that they are a peaceful and ~~law abiding~~ patron unlike that of Khazi's party and that they have not been ~~attending~~ going to the Masjid since the issue of G.O. suspending hith Peish Imam's services and pray that the hereditary claims of the Peish Imam may be considered.
Submitted for orders, the petition is
AM 132
16.1.1911 addressed to the Co and his orders are: — "To be submitted to H.E."
SM
16/1/11

7. From, Mahamed Abdulla Sahib,
Petition Dy 2.1.1911
Submits for consideration a copy of the Pro of the meeting held in the Jumma Masjid at Chidambaram.
The petr represents that

NOTE—Contn. sheet.

GPB—550-01—27-3-09

G. R. S. 12]
General and Revenue Secretariat.

File No. 320 of 1909

Serial No.

The Amildar of Bhiwandi has submitted to the Dy Collector proposals for the appointment of Dharmadarsis to supervise the affairs of the masjid, that the ex-Peshi Imam and two others ill-disposed towards the masjid, are included in the list and that the present Khaze is discharging the duties satisfactorily and urge that there is no necessity to associate the Khaze with the Dharmadarsis in the management of the mosque and add that the Muzawar-Superior has partially seen the existing state of affairs there

Submitted for orders vide Comm the AM(1st) 14.1.1911 Pl. This is a matter in which I should be unwilling to express a hasty opinion. The draft submitted by the Dy Collector was approved. It can now be possible to appoint a settlement satisfactory to both the parties

Under Secretary

18/1/11

I kept this file all this time with me, thinking that it would be better to consult some

Note—Contn sheet.

GPS—55,9 11—27-4 0

a fresh inquiry. On these grounds, the petn may be rejected or perhaps as a better alternative, may be filed without any reply.

(This is a dispute to which there will be no end apparently, and so ~~reports dis-~~ prompt disposal is not likely to be appreciated as a virtue.)

31/7/11

File
2/8/24

7
1 5

GPB—55,0 0—27-4 0b

D 1023

No. 1390 Irrig 320-07/1 of the Colonial Secretary

to Wilcannia Sub-Collr of Lands

dated 23rd Nov. 1907.

Application as to sale of the Reserve to be transferred to the Secretary on the Declaration of the Minister that the Railway Stores, General and Depot Improvements thereon will be required for disposal.

By Order,

Sd) R. H. Campbell.

Private Secretary.

No. 555

to this Minister for Lands.

2

To,

H I S H I G H N E S S

Sri Krishnarajendra Wodayar Bahadur, G. C. S. I.,

M a h a r a j a of M y s o r e.

20/11/09

May it please Your Highness,

We, the representatives of the Mussalmans of Chitaldroog most humbly and respectfully approach Your Highness with the following memorial, hoping - that it will receive Your Highness's benign and favourable consideration and that we will be crowned with success.

1. The Chitaldroog Jumma Masjid, is a Sultani Mosque and the largest in the Province coming only after the Musjid---Aala of Seringapatam, and the Bazaar Mosque of Bangalore City. It is at present a Muzroyi Institution. For several years after the fall of Seringapatam, it was lying in a neglected and ruinous condition and was resuscitated by the grand-father of the present Peish Imam, in recognition of which public and religious service and as his fore-fathers were Peish Imams of - Chitaldroog from time immemorial, the said grand-father of the Peish Imam was appointed its Peish Imam by our forefathers, which appointment was subsequently acknowledged by them by a stamped deed dated 2nd January 1869 (which is in the records). Following this solemn and binding agreement in writing (of our forefathers), we

have

have always elected duly qualified Peish Imams from the family of the original office-bearer, so that the present Peish Imam is a lineal descendant without a break in the line of succession of the first Peish Imam .

2. The office of the Peish Imam is quite distinct from that of the office of the Khazi. The duties of each are, according to Mohammaden Law, distinctly different. The Khazi's duties are confined strictly to Judicial -- matters. He is neither a priest, nor a leader in prayers where Peish Imams exist. Whereas, the Peish Imam, even as the literal meaning of the words of his title signify is the person who has to lead the people in their prayers. According to Mohammadan Law the appointment or dismissal of Peish Imam rests upon popular election and not upon the Khazi's or any-other body's nomination or removal. A Peish Imam can be dismissed only on proved religious disqualifications, a-nd then only by the people. This fact has been recognised and is strictly observed by the Musalmans all over India and in this Province eb well. Even the Government which has granted the "Sanad" to the -- Khazis of Chitaldroog, has wisely left out the "Peish - Imam" from the list of officers who can be appointed or removed by the Khazi. The Sanad relates to the appointment or dismissal of a "Naib" - ie, a Deputy or Assistant Khazi and does not touch the appointment or dismissal of the "Peish Imam" who is entirely a different officer, - appointed or removed by the people only. In fact, once elected by the people, he cannot be removed even by them except on proved religious misbehaviour.

3. According to Mohammadan Law, the election of a Peish Imam is a right of the congregation, and the present Peish Imam was elected to the office with due observance of religious rules. He was found to be well - learned in religious books, and duly qualified to conduct prayers.

Association to Commemorate Dr. [illegible]

[illegible]

He wa-s elected at the retirement of his father owing to the latter's old age. He had the best hereditary claims to the office. By electing him we were only obeying and honouring the agreement of our ancestors to follow and obey the ancestors of the Peish Imam. We most humbly beg to state that the Peish Imam cannot now be removed from his office, for as we have said above, not only was he elected by all the Muslaman public of Chitaldroog in presence of officers, and that he has hereditary claims to the office, but that his claims are also strengthened by the fact that the Sar Khazi and the present Town Khazi consented to his appointment and Governmen. subsequently confirmed him therein.

4. On recommendation by the Deputy Commissioner Mr. C. Srinivasa Iyengar in his docket No. 685/51 of 6th April 1894, the Sar Khazi was removed from the Khaziship of the Towm on account of the Sar Khazi's unpopularity and gravemisdemeanours in Government Proceedings No. - 1257/M.F.100-93 of 19/21 - May 1894 in para 2 of which Government say " .... It seems preferable to appoint an acting Khazi in the place of the present man, the appoint ment so made continuing till the present Sir Khazi duly qualified by age, character and education is available to take up the position." Accordingly the Sar Khazi was removed from his office, his son was nominated Khazi of the Town, and the Peish Imam was appointed to help him by Deputy Commissioner, Mr. M. S. Narayana Rao. Thus the Peish Imam, by this arrangement came to hold two offices, his permanent and hereditary Peish Imamship and the tempo- rary "Naibship" of helping the Khazi. After some years, the Khazi attained his majority, and as the arrangement was alleged to work unsatisfactorily it was proposed to be abolished. Now,we humbly beg to submit, that the -- Government order which was merely dealing with the aboli-

tion

abolition of what is admittedly a temporary arrangement should have been so couched as to put an end to the temporary arrangement only, but instead, to our great misfortune and misery, it included the abolition of the long standing, customary, hereditary and permanent Paish Imamship. Thus Government Proceedings No. 3426 Muz, 100-93 of 10-3-1905 has created feelings of great disappointment and a wrong impression in the minds of the people that the hereditary Peish Imams whom their forefathers venerated and whom they were bound to follow have been set aside by Government. We most humbly beg that Your Highness will be graciously pleased to set aside this order as well as Government Proceedings No. 1202 Muz.81-04 of 4-3-1909 which is entirely based on the former order.

5. We have represented in para 2 above that the office of the Pesh Imam is quite distinct from that of the Khazi, because according to Mohammaden Law the duties qualifications, and the methods of electing the officers are different from each. We now most humbly beg to add that it is customary in Chitaldroog to have a seperate Peish Imam as distinct from a Khazi. So far as the memoray of the oldest mohammaden goes and from the traditions handed down to us there have been Pesh Imams at Chitaldroog quite apart from Khazis, and all of them ancestors of the present Peish Imam. It was the previous hereditary right of the Peish Imams that was acknowledged in a way by some of us in the stamped deed of 1869. In his memo of 6-4-94, para 2 Mr. C. Srinivasa Iyengar in his investigation of the right management of the Mosque previous to 1870 has found that "Its immediate management was long in the hands of an official called the Peish Imam." In the year 1883 the present Sar Khazi entered into an agreement with the then Peish Imam and some of their respective -- rights were defined. In this deed of 1883 (entered into by the Sar Khazi) he binds himself in unmistakable terms

to allow the father of the present Peish Imam the previously prevailing hereditary right of performing Nikah (marriage) in 28 villages and also to continue to pay a hereditary emolument of Rs.2/4/0 to the Peish Imam. This not only proves that the office of the Peish Imam was quite distiont from that of the Khazi and that the Khazi acknowledged it to be so, but that he had no power to remove a Peish Imam who held a hereditary appointment carrying with it separate emoluments, rights &c. When Mr. M. S. Narayana Rao gave effect to the order of Government appointing an acting Khazi during the Sar Khazi's son's minority, that office re-enforced the payment of the hereditary emolument of Rs.2-4-0, which, we are now, sorry to say has been discontinued since the unjust dismissal of the Peish Imam.

6. The necessity of a Peish Imam to a Mosque is quite obvious. There is hardly any important mosque in the Province which has not got one. It is the right of the congregation to elect its own Peish Imam - a Sunni Mosque has a Sunni Imam (even the Safeeis, Malikis and Humbalis sub-sects of sunnis elect their own Peish Imam), and a Shiah mosque has a Shiah Peish Imam. Thus proving that neither the Khazi nor any other body according to Mohammaden Law, has any voice in the election of a Peish Imam except the congregation. If this were not so, and the Khazi alone was qualified to conduct prayers as well, then it would follow that a person who was not of the same persuation as the congregation, and who had not the qualifications for a Peish Imamship would be a leader in prayers, which we humbly submit is an incongruity. To your humble petitioners a Peish Imam at Chitaldroog is more than a necessity. They are morally and religiously obliged to follow the solemn and binding agreement of their forefathers to follow the lead (in prayers) of the Peish Imam. If the Peish Imam is not recognised by the

the Polar Ices

The economic [illegible] of a Polar Ice [illegible]

[illegible] dual [illegible] since the railway [illegible] of [illegible] [illegible] [illegible]

Government it would not only spell misery to, but would also be the denying of religious freedom to the Musselmans of Chitaldroog. For the last five years, since the Government has removed the Peish Imam yet in deference to the wishes of our fathers to follow the Peish Imam, we are saying our prayers at a separate place which is quite insufficient for our large -- number. Our annual Khutbas are also observed apart from the Khazi. We are thus suffering very great inconvenience. The Khazi has, moreover, closed the doors of the Mosque against us. The mosque is closed immediately after his partizans have said their prayers, so that late-comers lose the benefit of performing the Namaz by Jamaat. Our repeated petitions to the higher authorities to order the doors to be kept open for all, have been in vain. He has refused to supply the bier whenever there have been deaths among the partizans of the Peish Imam. He does not even allow us to perform thanksgiving Fatehas (on recoveries from illness &c.) in the mosque. He has also been the cause of much annoyance at marriages where he forces himself - much against the wishes of the elders - and wishes to conduct the ceremonies himself. We are thus suffering great - inconvenience by the non-recognition of the Peish Imam as a religious leader. Although the Khazi has misrepresented to the authorities that there is no necessity of a Peish Imam at Chitaldroog, yet it is notorious that he has several times - appointed others to conduct prayers in the mosque, and that he has lately appointed a retired Police Constable, viz, (Naseeuddin Sab) as a Peish-Imam during the last Ramzan.

7. We have represented above that the Sar Khazi was removed from his post because he was unpopular and misbehaved himself in the discharge of his duties. His son the present Town Khazi has been following in the foot-steps of his father. Some of the grievances against him are enumerated in the enclosed printed Kanarese proceedings of a Mass meeting of the Musalmans of Chitaldroog. In addition to these, he has lately acquired a habit of carrying false complaints of imaginary

ಪ್ರೊಸಿಡಿಂಗ್ಸ್.

ತಾರೀಖು ೧೨-೯-೧೯ ರಲ್ಲಿ ನಮಾಜಿನ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಾಯಂಕಾಲ ೩ ಘಂಟೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬಾಕ್ಷರ್ ಷೇಕ ಬುವರ್ ಸಾಹೇಬರವರ ದಿವಾಕ್ ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ನೂರು ಮಂದಿಗಳಿಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಮುಸಲ್ಮಾನರನೇಕರು ಇದ್ದರು. ಈ ವಿಚಯ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಎಲರಿ ಕಂದ ವಿಷಯಕವಾದದ್ದು.

ಷೇಕ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಸಾಹೇಬರು ಜಮೀನ್ದಾರ್ ಈ ಸಭೆಗೆ ರಿಟೈರ್ಡ ಜಮಾದಾರ್ ಅಕ್ಬರ್‌ಖಾನ್ ಸಾಹೇಬರವರು ಸಭಾನಾಯಕರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಸೈಯದ್ ನಜೀರೋದ್ದಿನ್ ಸಾಹೇಬರು ಕ್ಲಾಪ್ತ ಮಜೆಗಾಂವು ಜಮೀನ್ದಾರ್ ಮಹಮದ್ ಮಾಸುಂ ಸಾಹೇಬರು ಮತ್ತು ಅಬ್ದುಲ್ ಗಫೂರ್ ಸಾಹೇಬರು ಷಾಪ ಕೀಪರ್ ಇವರುಗಳು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಈ ದಿವಸದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದವರ ಸ್ಮಿಕ ಕೆಲವರು

೧ ಮಿ॥ ಅಕ್ಬರ್ ಖಾನ್ ಸಾಹೇಬರು
೨ ,, ಮಹಮ್ಮದ್ ನಸ್ತಗಿರಿ ಸಾಹೇಬರು ಮುನಿಸೀಪಲ್ ಕಮಿಷನರ್
೩ ,, ಅಬ್ದುಲ್ ಕರೀಂ ಸಾಹೇಬರು ವರ್ತಕರು
೪ ,, ಷೇಕ ಒಡಕ್ ಸಾಹೇಬರು
೫ ,, ಷೇಕ ಅಹಮ್ಮದ್ ಸಾಹೇಬರು
೬ ,, ಷೇಕ ಹುಶೇನ್ ಸಾಹೇಬರು
೭ ,, ಷೇಕ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಸಾಹೇಬರು
೮ ,, ಷೇಕ ಬುತಿ ಸಾಹೇಬರು
೯ ,, ಮಹಮ್ಮದ್ ಮುನಿಸಾಹೇಬರು
೧೦ ,, ಸೈಯದ್ ಹುಸೇನ್ ಸಾಹೇಬರು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ
೧೧ ,, ನೂರ ಮಹಮ್ಮದ್ ಸಾಹೇಬರು
೧೨ ,, ಷೇಕ ಬುಂಡೆ ಸಾಹೇಬರು

ಈ ಷೇಕ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಸಾಹೇಬರು ಹೊಡೆಸಿದ್ದೇನಂದರೆ—

(೧) ಕಳವ ಏಪ್ರಲ್ ತಾರೀಕು ೧೪ಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರವಿಯಲ ಅನ್ವಲ ೧೨ನೆ ರಾತ್ರಿ ಮವ್ವೊ ಲೂಡ್ ಯಂಬ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪೆರೆ ಮೊಬಲ್ಲಿಜ್ ಗುರುಶಾಸನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾದ) ಜನಗಳವ ಗುರುಗಳಿಗೆ ನಡಿಸಬೇಕಾದ ಮರ್ಯಾದೆ ಕುಂದಕಾಗುತಿರ್ದರಿಂದ ಆ ಜನಗಳನ್ನು ಗುರು ಗೌರವಕ್ಕೆ ವುಂಟಾದ ಕುಂದಕವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಟವರ್ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರು ಆಡಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಗುರುಶಾಸನಾನುಸಾರಿಗಳಾದ ಜನಗಳ ಸಂಖೆಯೂ ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸೆಜ್ಜಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರುಗಳ ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ಆದರೂ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಜನಗಳನ್ನು ನಿರೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಆ ಯರಡು ಮೂರು ಜನಗಳ ಪಕ್ಷವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಒಟು ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕ್ಲೇಶವನ್ನು ವುಂಟುಮಾಡಿದರು. ಇಂ ಥಾವರು ಈ ಒಟು ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮುಖಂಡರಾಗುವ್ದುರ? ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲಾ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಿದ್ದಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಯೋಗ್ಯರಾದವರನ್ನು ಒಟು ಜನ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ (ಷೇಷ್ಮಾ) ವಬ್ಬ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಖಿರ್ವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಈ ಪೇಷಶ್ವೆಯವರನ್ನು ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ಮೈಸೂರು ಮಾಡಿಯಿರುವದ್ದರಿಂದ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಕುರಿತು ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿಗೆ ನಾವೂ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ದಿವ್ಸದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಭಾಸದರು, ಎಲ್ಲರೂ ಏಕಮತ್ಯದಿಂದ ಮಾಡಿರುವ, ಪ್ರೊಸಿಡಿಂಗ್ಸನ್ನು, ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ಷೇಕ್ ಸಾಹೇಬರವರು ತಮಗೆ ಈ ಟವರ್ ಖಾಜೀ ಕೆಲ್ಸವೂ ಖಾಯಂ ಆದರೆ ಯಲ್ಲರನ್ನು ಸುಲ್ಲಾಸೆ ಆರೆದುಬಿಡುತ್ತೇನೆಂದು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಕೊಂಡಿರುವದನ್ನು ಕೇಳಿ ಬಮನೇಳೆ ದ್ದೇವರು ಸರಕಾರದ ಮೂಕ ಇವರನ್ನೆ

ಟವರ್ ಖಾಜಿ ಕೆಲ್ಸಕ್ಕೆ ಖಾಯಂ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಾದ ನಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ತರಹದ ಆಪತ್ತುಗಳು ಸಂಭವಿಸುವವೊ ಯಂದು ಮರುಗುತ್ತಿದಾರೆ ಯಿನ್ನೂ ಖಾಯಂಆಗಲಿಲ್ಲಾ ಈಗಲೇ ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆಪತ್ತಿನಿಂದ ದೇವರು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವುಗಳು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಇವರು ನಡೆಯುವದ್ದರಿಂದ ಈ ಪಹರಿನ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಭೇದಕರವಲ್ಲಾ ಪರಂತು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಸಮಸ್ತ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಖೇದವನ್ನು ವುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಕುರಿತು ಅಂದರ ಗುರುಶಾಸನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾದ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಯೀ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾದವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಾವುಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ನಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ಕಂಟೋನ್ಮೆಂಟ್ ಖಾಜಿ ಸೈಯದ್ ಅಬ್ದುಲ್ ಗಫಾರ್ ಸಾಹೇಬರವರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯು ಪಡಿತಿದ್ದಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವ ಫತ್ವಾ ತೀರ್ಮಾನವೂ, ಮೇಲ್ಕಂಡ ಜನರನ್ನು ಸಖ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಕೂಡದೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಯೀ ತೀರ್ಮಾನವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಾಜರ್ ಯಿಧೆ. ನಮ್ಮ ಟವರ್ ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರವರ ಅಕ್ರಮಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾತಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರ್ ಯಿರುವ ಜನಗಳ ಮನ ಸ್ಸಿಗೆ ಈ ಖಾಜೀಸಾಹೇಬರ ಕೃರಾನುಷ್ಠಿಗಳು ಖಡ್ಗ ಪ್ರಹಾರದಂತ ನೋವನ್ನು ವುಂಟುಮಾಡದೆ ಇರಲಾರದೆಂದು ನಾನು ಧೃಡವಾಗಿ ನಂಬಿರುತ್ತೇನ ಯಂದು ಇವರು ಹೇಳುವದರೊಳಗಾಗಿಯೇ ಈ ಸಭೆಯ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಏಕ ವಾಕ್ಯತೆಯಿಂದಲೂ ಈ ಮಾತಲ್ಲವೂ ನಿಜ !! ನಿಜ !! ಎಂದು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರವರು ನಡಿಸುವ ನಡವಡಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ವವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಕರವಾಗಿರುವದ್ದರಿಂದ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಭಿವಾಂಛಿಯ ಪಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

(೨) ಪ್ರೆಶಿಡೆಂಟರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮಹಮ್ಮದ್ ಮಾಸುಂ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ— ಇದು ನಿನ್ನ ತಾನೆ ನಡೆದ ಮಾತು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನು ಇರುತ್ತಾನೆ ಅವನ ಹಂಡತಿಗೂ ಅವನಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರೋಧವುಂಟಾಯಿತು. ಇವನ ಹಂಡತಿಯು ಇವನಲ್ಲಿರುವದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಯಿಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಲಾಕು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರವರು ಇವನಿಂದ ಇವಳ ಗಂಡನಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ಮೊಬಲಗು ಕೊಡಿಸಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಖುಲಾ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸದೆ ಗಂಡನಿಂದ ೨೦-೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ತಲಾಖ್ ಕೊಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮತಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸುತ್ರಾಂ ವಿರೋಧವಾದದ್ದು. ಈ ನಮ್ಮ ಮತವ ದ್ಧತಿಯನ್ನು ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರವರು ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ? ಇಂತಹ ಮತಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೇ ತಿಳಿಯದ ಈ ಖಾಜಿಯವರು ಖಾಜಿ ಕೆಲ್ಸಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಅರ್ಹರಲ್ಲವೆಂಬದನ್ನು ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

(೩) ಅನಂತರ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಫೀಸಿನ ದಪೇದಾರ್ ನೂರ್ ಅಹಮ್ಮದ ಸಾಹೇಬರು ಯಮ್ಮ ಳುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ- ನನ್ನ ಮಗನು ೧೯೦೪ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ ಕಾಹಿಲೆಯಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ್ಯೆ ನಾನು ದೇವರೇ ನನ್ನ ಮೊಗುವಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದರೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಜೀದಿಗೆ ಸುಂಣಬಳಿಸುತ್ತೇನ ಮತ್ತು ರಂಜಾನಿನಲ್ಲಿ ಖತಂ ಆದ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಫಾತೆಹಾ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ದೇವರು ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವುಂಟುಮಾಡಿದನು. ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಜೀದಿಗೆಲ್ಲಾ ಸುಣ್ಣಾ ಬಳಿಸಿದೆನು. ಅನಂತರ ರಂಜಾನಿನ ಅಖೈರಿನಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹಾ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ತರುವಾಯ ಫಾತೇಹಾಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಮೇವಾ ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಜೀದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಪ್ರಕಾರ ಪದಾರ್ಥವೆಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿರುತ್ತೇನೆಂದು ತೋರ್ಸಿದೆ. ಆಗ್ಯೆ ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರ ಚರ್ಯೆಯೂ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಹೋಯಿತು. ಮುಖ ಕಿರಿದಾಗಿಸಿಕೊಂಡು

ಇನ್ನು ಅವನ್ನು ನೋಡಿ ಆಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರನ್ನು ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರು ಯಾಕೆ ಕಿಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ. ಅದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಏನೂ ಕೂಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಜಟ್ಟಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅನಂತರ ನಾನು ಕೈಮುಗಿದು ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ ಅದರು ಅವರ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಹೋಯಿತು. ನನ್ನ ಕೆಲ್ಸವನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿಸ್ಥನೆಂದು ಫಿರ್ಯಾದು ಸಹ ಮಾಡಿದರು ಆ ರಿಕಾರ್ಡು ಇನ್ನೂ ವ್ಯೆವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಖಾಜೀಸಾಹೇಬರು ನ್ಯಾಯಶೀಲರಲ್ಲವೆಂತಲೂ, ದಯಾಳುಗಳಲ್ಲವೆಂತಲೂ, ಒಳ್ಳೇ ಕೆಲ್ಸಕ್ಕೆ ಯಿಲ್ಲದ ಆಟಂಕವನ್ನು ಪುಂಟು ಮಾಡಿ ಬಡಜನರಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪುಂಟು ಮಾಡತಕ್ಕವರೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ತರುವಾಯ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಖಲಂದರ್ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ–

(೪) ಇದು ನಿನ್ನೆ ನಡದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅಂಣನು ಕಾಲದಾವಿಂದ ಮೃತುಪಟ್ಟು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಖಾಜಿ ಸಾಬೇಬರನ್ನ ಬಹಳ ಆಕ್ರಯ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ ಬರಲಿಲ್ಲಾ ನನಗಾಗಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಬರಬೇಕೆಂದು ಖಾಜಿಸಾಹೇಬರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡೆ ಆದರೂ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ದಯಬರಲಿಲ್ಲಾ ಇಂಥಾ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖುರಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಬಂದು ಮತಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಸಮಾಧಿ ವಗೈರೆ ಕೆಲ್ಸಗಳನ್ನ ನಡಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಅವಶ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಇಂತಹ ಕೆಲ್ಸವನ್ನು ಮುಂಜಿ ಪುದಾಶೀನ ಮಾಡಿದು ಸುತ್ರಾಂ ತಪ್ಪೆಂದು ಯಾರು ತಾನೆ ಹೇಳಲಾರರು.

ಮುಂಶಿಪೆಟ್ ದಫೇದಾರ್ ಷೇಕ ಮುಬೀನ್ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನಂದರೆ —.

(೫) ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರವರು ನನಗೆ ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ದಾರು ನಾನು ಅವರ ಪಕ್ಷವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೆ. ನಾನು ಅವರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವರು ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಡಿಸಿರುವ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿವರಿಸಲಾರ ಹಾಗಿದ್ದರೂ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಆಪ್ತನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದೆ. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ದ್ರಾವ್ಯವಾಗಿರುವ ಹೊಂದರ ಏನಂದರೆ — ಸೈರೆ ಮೊಹಲ್ಲಿದ್ ಜನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ತರಕಾರಿ ಮಾರುವ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಖಾಶಿಂ ಮತ್ತು ಮಾಜಿ ಕೂತ್ವಾಲ್, ಅಬ್ದುಲ್ಲಾಸಾಬ್ ಇವರಿಬ್ಬರು ನಾನೂ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಮಜೀದಿಗೆ ಹೋದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಪದೇಶವಾಗಿ ದುರ್ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಶಾಸನಾನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕವರು ಹೀಗಿದ್ದರೂ ನಾವೂ ಸಮಾಜ ಮಾಡುವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವುದು ಅಸಹಿಸುವುದು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಮನಶ್ಶಿನಲ್ಲಿ ಇಡುವದಿಲ್ಲಾ ಇದಲ್ಲದೆ ನನ್ನ ಮತಕ್ಕೆ ಪ್ರವರ್ತಕರಾದ ನಾಲ್ಕು ಇಮಾಂಗಳು ಅಂದರೆ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ನಿಂದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನನಗೆಮಾತ್ರ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪುಂಟುಮಾಡುವದಿಲ್ಲಾ ನನ್ನ ಸಮುದಾಯದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಖೇದವನ್ನು ಪುಟ್ಟುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರು ಆಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದುಕಡೆ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಕೇಳಿ ಕೇಳಿ ಹುರಿದಗ ಸಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದರಿಂದ "ಈಪ್ರಕಾರ ಗುರುನಿಂದಕ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಸುತ್ರಾಂ ಉಚಿತವಲ್ಲಾ. ಗುರು ಶಾಸನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾದ ಜನರನ್ನು ಪರಸ್ಥಳದ ಸುನ್ನತ್ತು ಜಮಾತ್ತು ಮೊಹಲ್ಲಿದ್ ಜನಗಳು ನನ್ನ ಮಜೀದಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ'

12

ಬಿಡುವದಿಲ್ಲಾ. ಈ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ರಿಟೈರ್ಡ ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್ ಮಿ॥ ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ್ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಡೆಪ್ಯುಟೇಶನ್ ಮೀಷನರಾಗಿ ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಗೈರೆ ಮೊಹಲ್ಲಿದ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಎವ್ವೂ ಬೇರೆಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ನಮಾಜು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ವಗೈರೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜನರು ಈ ವಿಧವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ನಾನು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಈ ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡಲಾರೆ ಮತ್ತು, ಇವರ ಅಲ್ಪ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಾರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಲ್ಲರೂ ಹೊರಟು ಹೋದಮೇಲೆ ಮಜೀದಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮಾಜು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಅನಂತರ ಬುಡ್ಡೆಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ —

(೬) ಗುದಸ್ತಾ ರಂಜಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಖುತುಬ್ ದಿವಸ ನಮಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ತೊಂದರೆಯು ನನ್ನಿಂದ ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಲಡುವದರೊಳಗಾಗಿ ನಮಾಜಿನ ಕಾಲವು ಮೀರಿ ಹೋಯಿತು. ಅನಂತರ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರು ನಾನು ನಮಾಜ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಇದಗ ಎಂಬ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಹಿಂದೆ ಬರುವ ಜನರು ಬರಬೇಕೆಂದು ಅವರನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲಾ. ಅನೇಕ ಜನರು ನಮಾಜು ಓದುವದಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲಾ ಖುತುಬಾ ಆಗಲೇ ಇದ್ದಲ್ಲಾ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರು ಅನೇಕರಿಗೆ ನಮಾಜು ಓದಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹೋದದ್ದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು ಈ ತಪ್ಪಿತವನ್ನು ದಯಾಳುಗಳಾದ ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ನೋಟೀಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ಸಾರಿ ರಂಜಾನ್ ಖುತುಬಾ ಸಮೀಪಿಸಿರುತ್ತೆ. ಈ ಸಾರಿ ಇನ್ನೇನು ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತಾರೋ ಅದುದರಿಂದ ಈಗಲೆ ಬೇರೆ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಮೊಹರೋರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿನವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಅನಂತರ ಅಬ್ದುಲ್‌ಕರೀಂ ಸಾಹೇಬರವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ —.

(೭) ಮುಸಾಫರ ಜನಗಳಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕರಿಗ್ಯೆ ಈ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಘನಃಪ್ರೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು, ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪರಸ್ಥಳದವರು ಮಜೀದಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದುಕೊಂಡು ಉಪವಾಸ ಇರಬಾರದೆಂಬುವದೇ ನಮ್ಮ ತಾತ್ಪರ್ಯವಾಗಿ ಇಧೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಮಜೀದಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದುಕೊಂಡ ಪರಸ್ಥಳದ ಮುಸಲ್ಮಾರು ಉಪವಾಸವಾಗಿಯೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಮೂರು ವರುಷಗಳ ಮುಂಚೆ, ಪ್ರತಿಬಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಬಂದೊಂದು ಚೀಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿವ್ಸವೂ ಆ ಚೀಲಕ್ಕೆ ಜಮಾ ಆಗುವ ಧಾನ್ಯವನ್ನು, ವಾರಕ್ಕೆ ಬಂದುಸಾರಿ ಮಜೀದಿಗೆ ತಂದು ಹಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದರಿಂದ ವಾರಕ್ಕೆ ಮೂರೂಕಾಲು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲಾ ಇದರಿಂದ ಸರಾಸರಿ ಮಾಹೇಯಾನ ಹನ್ನರಡು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲಾ ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಮದು ಹಬ್ಬಿಯಸ್ಸು ಇಟ್ಟು ಸಂತೇ ದಿವಸ ಪ್ರತಿ ಅಂಗಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮೂರು ಕಾಸು ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ ವಿರ್ಪಡಿಸಿ ಇತ್ತು. ಇದರಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಆರು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಒರುತ್ತಿದ್ದವು. ಡಬ್ಬಿಯಿಂದಲೂ ಮನೆ ಮನೆ ಚೀಲದಿಂದಲೂ, ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹದಿನಂಟು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸರಾಸರಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಏನಾಗುತ್ತಿದ್ದವೋ ದೇವರೇ

ಖಲ್ಲಾ. ಇದರ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವವರಕ್ಕೆ ಮೋವರೆ ನಮ್ಮ ಟಾಯಿ ಬೊಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಟೇಲಕ್ಕೆ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹಾಕುವದು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಡಬ್ಬಿಗೆ ದುಡ್ಡು ಹಾಕುವದನ್ನು ಸಹ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಜೀದಿನಲ್ಲಿರುವ ತಂಗಿನ ಮರಗಳಂದಲೂ, ಮಜೀದ ಕಂಪೌಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬಳಯುವ ಹುಲ್ಲು ಇವುಗಳಿಂದ ವರುಷಕ್ಕೆ ಹಸ್ನರಡು ರೂ ಸಾಯಿಗೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಯಿಲ್ಲದೆ ವುಕ್ಪತ್ತಿ ಆಗುತ್ತೆ. ಇವೆಲ್ಲಿವೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಕೇಳುವರೇ ಇಲ್ಲಾ ಕೇಳುವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಲ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಂದೆಂತ ಮಾಡಿಕೊ ಎಂಬ ಗಾದೆಗ ಅನುಸಾರವಾಗಿದೆ. ನಾವು ಒಡಜನರು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹದರುತ್ತೇನೆ. ಬಂದುವೇಳೆ. ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇವರನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ವಗ್ಗರ ಕೇಳಿದರ ನಿವ್ಮಗಗಳಿಗೆ ಶೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀನಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇದೂ ಲಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನ ಮೊನ್ನಯಿಂದ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಸಾಹೇಬರು ನನಗೆ ಸಂಬಳ ಒಡ್ತಿ ಮಾಡಿತೆಕ್ಕಬಗ್ಗೆ ಗೌನ್ಮೆಂಟಿಗೆ ನಿಭಾರಸು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇವರು ವಿನುಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಾ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯವರ ದ್ರವ್ಯವೂ ಸಂತಾನಕ್ಕೆ ವುಪಯೋಗ ವಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೊಡಲ್ಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸದ್ವ್ಯಯ ಮಾಡಿ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಅಬ್ಬ್ಲ ಜನಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಇದಕ್ಕೆ ಒದಲಾಗಿ ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರು ಕೇಳಿದವರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತುಚ್ಛತನ ಮತ್ತು ಒಹಳ ಅಸಹ್ಯವಾದ್ದು.

ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ—

(೪) ಈಗ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ ನಗರದ ವರ್ತಮಾನ ಒಂದು ಗುಂಪಾಗಿದೆ. ಅದೇನಂದರೆ— ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಒರೆದು, ಅದಕ್ಕೆ "ಕಮ್ಯೂನಿಟಿಗಾಗಿ" ಎಂದು ಪಸರಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹಾಜರ್ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವದೇನಂದರೆ—: ಈ ಸಭಗ ನೂರುಮಂದಿ ಜನರು ಶೇರಿದ್ದರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರು ಮುಹಮ್ಮದ್ ಶಿಕ್ಕಲ್ಲಿ ಸಾಹೇಬರು ಪ್ರೇಷ್ ಜಮಾದಾರ್ ಅಕಬರ್ ಖಾನ್ ಸಾಹೇಬರು ಮತ್ತು ಮುಕಶಿಫಲ್ ಕಮೀಷನರ್ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ದಸ್ತಗಿರಿ ಸಾಹೇಬರು ಯಿವರುಗಳನ್ನ ಆ ಸ್ಪೆಶಿಯಲ್ಲಿಸಲ್ಲಿ ಮೂಷಣೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಈ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಫಲಫಲಾಲಿ ಮಾರುವ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಷಾಫಿ ಸಾಹೇಬರನ್ನ ಸೆಕ್ರಟರಿಯಾಗಿ ಮುಕರ್ರರು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ತಿಳಿದವಮಟ್ಟಿಗೂ, ಈ ಸಭೆಯು ಮಜೀದಿನಲ್ಲಿ ನಡಿಲೇ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ವಿಧವಾದ ಸಭೆಯು ಮಜೀದಿನಲ್ಲಿ ನಡಿಯಬೇಕ್ಕದ್ದಲ್ಲಾ, ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ನುಳ್ಳು ಬಂದು ವೇಳೆ ಇದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಮುಸಲ್ಮಾನಿಗೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಲಿತ್ತು. ಈ ದಿವಸದವರಿಗೂ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಮುಂಡುಮುಸಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವ ಗುರುನಿಂದಕ ಜನರನ್ನು ಬಜಾಯಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ನಗಡಾಡುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ನಮಗೂ ಈ ವಿಷಯವು ತಿಳಿಯಿತು ಇದನ್ನು ತಮ್ಮಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರವರಿಗೆ ತಪ್ಪಿಕ ಮರೆಯಲ್ಲಿ ಭೇಟಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಯಾವ ಯುಕ್ತಿಗಳು ತಿಳಿದಿದೆ

ಎಂಬುವವನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರು ಯೋಚಿಸಬಹುದು. ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರು ಮಾಡಿದ ಲಕ್ಷವಾದ ಕಳ್ಳತನದ ವಿಷಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯಶೀಲರಾದ ನಮ್ಮ ಗೌನ್ಮೆಂಟಿನವರು ದಾಖಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಗಳಿಗೆ ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರಾದ ಮಜೀದ್ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಇದು ಹೀಗಾಯಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕಾರಣ ಹಾಗಾದ್ದಿಲ್ಲಾ ಮಜೀದಿಗಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರಿ ಕೃತ್ಯವಾದಿಗಳು ಯಾವದೂ ನಡಿಸತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲಾ ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಸರಕಾರವು ಹುಕುಂ ಮಾಡಿಸಿದ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡಶಿದ್ದರೆ ಅದೂ ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು

ಗುರುನಿಂದಕರಾದ ಜನರಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಪಾರ ಸರಕಾರಿ ಮೇರುವ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಖಾಜಿಂ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಮುಜರಾಯಿ ಯಿಲಾಖ ಸರಕಾರಕ್ಕ ಒಳಸ್ಟ ಮಜೀದಿಗೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿ ನೇಮಿಸುವಹಕ್ಕ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದುಂದೆ ಜನಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಂಜೇಟಿನ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಕಂಡಾಗಿರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೊರಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರು ದಾಖಲು ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲರಾಗಿದ್ದರೆ ಎಂಬ ರೆತು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮಂಧಪಟ್ಟ ರಿಕಾರ್ಡು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಿಧೆ. ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ಬಂದ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಡೆಯ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಗೌನ್ಮೆಂಟಿಗೂ ಸುನ್ನತ್ತು ಜಮಾತ್ತು (ಶುದ್ಧ ಮುಂಡಿವರಿಕೆ) ಸಾರಿಗೂ ಸಹ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಈ ದಿವಸದ ಸಭೆ ಪ್ರತಿವಿಂಗ್ಸು ಕಾಪಿಯನ್ನು ಗೌನ್ಮೆಂಟಿಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಸಾಹೇಬರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮುಜರಾಯಿ ಕಮಿಷನರ ಸಾಹೇಬರಿಗೂ ಕಳುಹಿಸುವದಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಂತದ ಮುಸಲ್ಮಾನರುಗಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಕಾಪಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು, ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸಭಾಸದರೂ ಒಪ್ಪಿದರು.

ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾತುಮರ್ಜಂಟಿ ಸೈಯ್ಯದ್ ಹಿರೋರ್ದಿ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ—

(೯) ಇದುವರೆವಿಗೂ ಎಲ್ಲರು ಹೇಳಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದೆನು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ಮೀರಜಿ ಸಾಹೇಬರವರು ಮೊಖಲ್ಲಿಸ್ ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಸಮಾಜದವರಿಗೆ ತುಂಬಿಕಾ ಬೇರೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನ ಮಾಡಿದಂತೆ ಆಗಿಧೆ. ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಮ್ಮಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಸ್ತುತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮುಸಲ್ಮಾನರಿಗೆ ಖಾಜಿಯವರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ. ದಯಾಳುಗಳಾದ ಮಹಾರಾಜ ಸರ್ಕಾರದವರು ನ್ಯಾಯಶೀಲರಾದ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರುಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯಶೇಕ್ಷರುಗಳನ್ನು ಸಹ ನಿರ್ಮಾಣಿಸಿ ಮುಹನೀಯ ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಮ್ಮಗಳ ನ್ಯಾಯಮಾಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ 'ನಮಗೆ ಯಿಮ್ಮಾಂರವರನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾದ್ದು ಮಾತ್ರ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿಧೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಯಮಾಂರನನ್ನು ಮೊಖರ್ರರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗೌರ್ನರ್ ಇನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಗೆ ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವೇಕು.

(೧೨) ಅಸಂತರ ಪೌಕ್ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಸಾಹೇಬರು ರಾಜಿಯಲ ಅವಲ ಮುಖ್ಯಾರ್ಥ ಪರೀಕ್ಷ ಸಭೆ ಯಲ್ಲಿ ಮಜೀ"ನಲ್ಲಿ, ನಡೆವ ಜಗಳವೂ ಆಮೂಂದು ಬಾರೀ ಸೊಳಕವನೆಯುವುದಾಗಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಮಲ್ದಾ ರ್ ಸವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪತ್ರಿಕ್ಕ, ಅಮಾರ್ ಸಾಹೇಬರವರು ಅಸಾಫಿಗೆ ಇಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಪತ್ರು ರವಾಯಿಗ್ಗೆ ಸೋರೆ ಅವ್ಯರಿಗೂ ವಿಷಯ ವಿಧಿಸಿರುವೆ. ಅಸಂತರ ಅದರ ಎಫೀಲು ದೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಸಾಹೇಬರಹತ್ತಿರ ಪತ್ರಿಡಪ್ಪ ಗೆಬಕಮೀಷನರ್ ಸಾಹೇಬರವರನು, ತನ್ನ ಜಾಪ್ತಿಯೊಂಟಿನಲ್ಲಿ ಖಾಜೀ ನಾಡೀ ಬವರಿಗ ( ) ತಕ್ಕ ಯೋಗ್ಯತ ಅಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣ ಗೈರೆ ಮೊಸಲ್ಮಿದ್ ಜನರು ಗಾರ್ಡಿಯವಕ್ಕೆ ಕುಂದಕ ಪ್ರಾಟುಮಾಡುವವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತು. ಸರಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯು ಖಾಜೀಸಾಹೇಬರವರಿಗ ಸರಿಯಾಗಿ ಪ್ರ್ಯಾನೇಜು ಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿ ಅಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತರಿಫ. ಇದು ನಮಗೆ ಮೊದಲಿನಲೂ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ.

ಪೌಕ್ ಹುಸೇನ್ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ ಮಾತಿನಿಂದ ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರವರು ಗೈರೆಮೊಲಿಲ್ಲಿದ್ ಜನರ ಪಕ್ಷವಹಿಸಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಲಭಿಮಾನ ವೃದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಹಿರಿಯರಿಗೆ ಖಾಜಿ ಪದ್ದೆಯು ಸನ್ನದು ಸರಕಾರದಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಎಂಬುವನ್ನು ನಾವೂ ಒಲ್ಲವ ಪ್ರಕ್ಕತದಲ್ಲಿ. ಇಂಥ ಖಾ ಜೀ ಯವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರು? ಮತ್ತು, ಅವರ ಯೋಗ್ಯತ ಯೆಂಥಾದ್ದು? ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ತಾವೂ ನಡಿಯಬೇಕೆಂಬುವದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಹಾಗ ನಡಿಯದೆ ತಪ್ಪಿದರ ಸನ್ನದ್ದುಗಳಂ ದ ಯಾವ ಲಾಭವೂ ದೊರಕಲಾರದು, ಈಗ ನಾನು ಸಭಾಸದರಾದ ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನ ಈ ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರವರ ನಡ ನುಡಿ ಚಾಲ ಚಲಂಗಳು ಇವರ ಹಿರಿಯರುತ ಇದ್ದಿಯೇ? ಇದ್ದಾ ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ವರಕ್ಕೆ ಇವರು ಮುಖಾಡರಾಗಬಲ್ಲರೆ? ಇಲ್ಲಾ; ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲ, ನಮ್ಮ ಮತಧರ್ಮ ಜೋಧಕ ಪುಸ್ತ ಕಮಿಂದ ಗುರು ಸಿಂದಕ ಜನರನ್ನು ಸವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಅಡಕೂಡದೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದೆಸೇರುವ ಸಳ್ಳರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ದೃಷ್ಟಿಟ್ಟು ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಹಿತೈಷಿಗ ಳಾದ ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಈ ಕೆಲಸದಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ನಿವೃತ್ತಿಪಡಿಸಿ ನಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕದ ಗದ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಜನರಿಗೆ ನಮ್ಮವಿಯನ್ನು ಪುಂಟಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ರಾಜಭಕ್ತಿ ನಿಷ್ಠಾಸಗಳವರ ಬೇಡಿಕ್ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

/Signed / C AKBUR KHAN.

President

———o(†)o———

Rama Natha. Press. Chitaldroog.

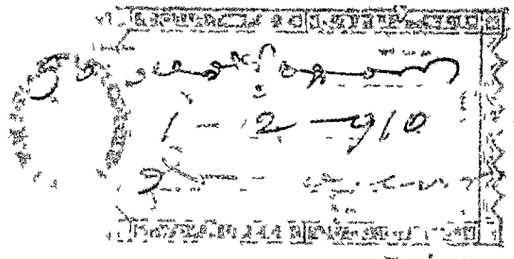

ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆ ಚಾಮರಾಜನಗರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸಿವಿಲ್ ಮುನ್ಸಿಫ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ.

1909 —1910 ನೇ ಇಸವಿ [illegible] ನಂಬರು.

[illegible] ಪ್ರತಿವಾದಿ.

[illegible]

[illegible]

ಅಫಿಡವಿಟ್ ಆಫ್ ಸರ್ವಿಸ್

ಮಾ॥ ರಾ॥ K. R. [illegible] ವರಿಗೆ.

[illegible] ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ವಕಾಲತ್ತನಾಮ.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ನಂಬರ್ ಮೊಕದ್ದಮೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹಾಜರಾಗಿ ವಿವಾದಿಸಿ ಫೈಸಲ್ ಹೊಂದತಕ್ಕ ಬಗ್ಯ್ಯಾ, ಈ ಮೊಕದ್ದಮೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಶಿಷ್ಟ ನಡವಳಿಕೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಆರ್ಜಿ ವಗೈರೆ ಕೊಡುವದಕ್ಕೂ, ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ನನಿಗೆ ಸಲ್ಲತಕ್ಕ ಡಿಕ್ರೀ ಮೊಬಲಗು, ಕಿಲ್ಲು ಮೊಬಲಗು, ಸಹ ಪಡದುಕೊಂಡು ರಸೀದಿ ಕೊಡುವದಕ್ಕೂ, ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ನನಿಗಾಗಿ ವಾಪಸು ಆಗುವ ದಾವಾ ಸ್ಟಾಂಪು ಪ್ರೋಸೆಸ್ ಸ್ಟಾಂಪು ಸಹ ಪಡದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೂ, ಮತ್ತು ನನ್ನ ಬಾಬತು ವಿಶಿಷ್ಟ ದಸ್ತೈವಜು ವಗೈರೆಗಳನ್ನು ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ವಾಪಸು ತೆಗದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೂ, ಸಹ ಈ ಮೂಲಕ ತಮಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಇರುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ನಡಿಸುವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾನು ಖುದ್ದು ಇದ್ದು ನಡಿಸಿ ಇರುವಂತೆ ಒಪ್ಪಲೂ ಇದರಿಂದ ಬದ್ಧನಾಗಿ ಇಧ್ದೇನೆ.

ತಾರೀಖು 1—2—910.

ರುಜು. [illegible]

ಈ ಮೊಕ್ತಾರ್‌ನಾಮ ಕೊಟ್ಟವರು ನನಿಗೆ ಪರಿಚಯಸ್ತರಾಗಿ ನನ್ನ ಸಮುಕ್ಷಮ ಇದಕ್ಕೆ ರುಜು ಮಾಡಿರುವದರಿಂದ ನಾನು ಸರ್ಟಿಫೈ ಮಾಡಿ ಇಧ್ದೇನೆ

K. R. [illegible]

ಈ ಮೊಕ್ತಾರ್‌ನಾಮಾ ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಇಧ್ದೇನೆ.

K. R. [illegible]

ಈ ಫಾರಂ ಬೆಂಗಳೂರು ಓಟಿ ಚಿಕ್ಕಪೇಟೆ ಪಾಪ್ಯುಲರ್ ಯಂ. ನಂಜುಂಡಪ್ಪನವ್ರಲ್ಲಿ ದೊರಿಯುತ್ತೆ.

Dft as per orders

G.P.S. 251

File No.

Serial No.

1

Diary No. of letter replied to _ _ _ _

No. 1944 enc 1

M. 7. 320-09-2

General and Revenue Secretariat

( )

, *the* 190

To

The Dy Commr,
Chitaldrug Dist

Date of issue 3rd February 1910

Signed by 3rd February
Mr. A. S. Dyer

Sir,

Adverting to Go no 1202 / nun 3 81-04 dated 4th March 1909 ~~dispensing with the attendance in Khazi of the appointment of Peish Imam for the~~ Jumma Masjid at Chitaldrug I am directed to forward herewith memorial regd no D 1023 Dy 23rd Nov 09 addressed To H H the Maharaja by Mahomed Dastagir Sab and c Akbar Khan Sab praying for the restoration of the Peish Imamship of Chitaldrug and to request that you will be so good as to report

over.

SUBJECT

whether the party that favor the Reish Imam may not employ him as such, provided that this shall not give him a right to interfere with the affairs of the mosque or to get any share of the emoluments of the Khazi

I have the
cls. added) 31/7/1920
for Secretary

List of enclosures,

Copied by

Examined by

GPB—10,000—23-5-08

Re 1/12
25/8/10

Reg 3 24-09-3

Dy 934

Mcl. 320-09

By Regd post
on 16/11/10

To

The Hon'ble
W. H. Nanjundiah Esqr. B.A. B.L.
2nd Councillor to the Govt of His
Highness the Maharaja of
Mysore, Bangalore.

Respected Sir

We most humbly beg your honor's pardon for troubling your honor with our representations, that we are in much deep and great distress that we cannot but approach you with our humble petition, and we hope your honor will please pardon us

2. We cannot however refrain from placing before your honor a summary of our case for the details of which, we beg your honor to be pleased to refer to our Memorial; to petitions submitted by us at various times, and to the records.

3 Brotherhood of Chitaldrug is ancient, customary and hereditary:— just as a Tongue is a concomitant with the Brahmin class so also is there an absolute necessity of a Pitchmaan to lead the people in prayers. Accordingly our ancestors have handed down to us the custom of appointing a Pitchmaan. There is in the records a stamped deed of agreement of 1869 between the citizens of Chitaldrug and the present Pitchmaan's grand father

which he has ample evidence of this fact.
It evidences a custom in vogue long
before 1869 - in fact 3 or 4 generations
preceding it. In his Decree of 6th April
1894 para 2, Mr. C. Srinivasaraya,
during his investigation of the right
of the management of the Mosque
previous to 1870 has found that, "Its
immediate management was long
in the hands of an Official called the
Peish Imam". In fact ever since the
Mosque was built, and after the resus-
citation of the Mosque by the ancestors
of the Peish Imam the management
of the Mosque has been in the hands of
the Peish Imams of whom the present
worthy disputed Peish Imam is a
direct lineal descendant without
a break in the line of succession.
There is also in the records an agreement
of 1883 between the late Aga Ali and the
Peish Imam (the father of the present Peish
Imam) in which the former binds
himself in certain definite terms to
allow the latter, "the previously prevailing
hereditary right of performing Azka
in 28 villages, and also to continue to
pay the Peish Imam, the hereditary emo-
luments of Rs 2-4-0. He has thus acknowledged
the hereditary nature of the Office of Peish
Imam. Mr. M. S. Narayan Rao has enforced
this judgment at once since then the Sir-

Aga

was dismissed from the Khazaship of the Town and the Post became vacant for [illegible] the necessity of the pro. Town Khazi. It will thus be seen that in the living past the religious affairs of the Mussalmans of Chitaldrug were in the hands of two persons: I the Post Incumbent who had the management of the Mosque & the Khazi, who whatever rights he may have had in the religious affairs of the people had but few or more in the management of the Mosque. The former, in fact, had along with and Co-extensively with the Khazi the privilege of performing Nikah in the households of the Town where he was invited to do so.

4. The appointment of the present Town Khazi

In this state of affairs a momentous change was brought about by Government Order No. 1257 of 17/21 May 1894 by which the Pro. Khazi was dismissed from the Khazaship of the Town on account of his unpopularity and gross misdemeanours and in para 2 of the said Order, Govt. were pleased to observe that, it being preferable to appoint an acting Khazi in the place of the present one, the appointment is made continuing till the present Pro. Khazi duly qualified by age, character, and education is available to take up the position. Accordingly the Pro. Khazi was [illegible]

~~from his Office~~ his son was nominated Khoji
of the Town and the Peshdiwan was appointed
to help him, to give effect to the words
acting Khoji of the Govt Order by
Deputy Commissioner Rao M. S. Narayan
Rao. Thus by this Order and arrangement
the Peshdiwan came to hold (2) two Offices;
i. his hereditary Peshdiwanship which
this Govt Order did not touch, and ii as
per this Order the "acting Khojiship" as a
"Naib" or "Lumasta" during the minority
of the Khoji who was the "registered"
Khoji for the Town. After some years
the Khoji attained his majority and
the above arrangement was proposed
to be abolished on the unfounded mis-
-representations of the Khoji and his
partizans as it was alleged by them
to work unsatisfactorily. Now we most
humbly beg to submit that any Govt
Order abolishing the above admittedly
temporary or acting arrangement
(which by the Govt Order above quoted
was only for the period of minority of
Khoji) should have been confined
as to just an end to the temporary arrange-
-ment (i.e. to Office basis only) but instead,
to our great misfortune it included
the abolition of the long standing ancient
customary, hereditary and permanent
Peshdiwanship (i.e. Office No i). We therefore
most humbly beg to state that Govt
Proceedings No. 3426 of 10th March 1905
9.T.100-93
is

is a mistake and does not [illegible] fundamental and a wrong impression in the minds of the people that the hereditary Parish Imam's whose forefathers served and whose duty are bound to function have been abolished by Government. It is against this order that we have appealed as well as against Govt Res. No 1202 of 4th March 1909 which is entirely based on it. In other words since the order of 1894 expressly refers only to the Khatibship of the Town and nowhere touches the Office of Parish Imam, we submit that the orders of 1905 and 1909 should have done likewise, and the temporary arrangement (i.e "acting Khatibship") of the Parish Imam of 1894 should alone have been abolished by the order of 1905 when the Khatib reached his majority and not the permanent Parish Imamship.)

5. The Office of Parish Imamship.

According to Muhammadan Law the Office of the Parish Imam is quite distinct from that of the Khatib. The duties of each are distinctly different. The Khatibs duties are confined strictly to spiritual matters. He is neither a priest (who is called a Peer or Sajjada or Mutawalli) nor a leader in prayers (who is called a Parish Imam) where Parish Imams exist. Whereas the Parish Imam con-

as the literal meaning of the words of
the title signify is the person who has to
lead the people in their prayers. etc.
According to Mahomedan Law, in the
text as well as in practice, the appointment
or dismissal of Parish Imam rests upon
popular election, in fact upon the
people of the district to which the Mosque
belongs (e.g. a Sunni Mosque has a
Sunni Parish Imam and a Shiah Mosque
a Shia Parish Imam) and not upon
the Kazi or any other body's nomi-
nation or removal. A Parish Imam
can be dismissed only on proved
religious disqualifications, and then
only by the people. This fact has been
recognized as a religious Law, and
is strictly observed by the Mussalmans
all over India and in this Province
as well It has been observed by any
Chiltaldrug Mussalmans from time
immemorial, for instance if it was
the people who elected the 1st Parish Imam
(a direct ancestor of the present Parish
Imam) who was the person who resus-
citated the Mosque from its ruinous
condition in which it had fallen, after
the fall of Seringapatam, The stamped
deed of agreement of 1869 clearly shows
that one of the parties to it, is the Maho-
medan population of Chitaldrug.
In Coming to more recent times, it can
be

the case from the precedent that
Peish Imam was elected by
the mass elected at the retirement of
his father, owing to the latter's age
because he had been deprived rights
to it, and was also fully qualified
by religious learning to conduct the
prayers. The election was made in
the presence of Mr Ms. Narayan Rao
then the Deputy Commissioner who con-
firmed it the Ithagi to consent
to it. The appointment has therefore
been quite formal, having been
made by popular election, Ithagi's
Consent, and Govt confirmation.
It is submitted we beg to submit that
the Ithagi has no right to move
the Government for summary dis-
missal of the Peish Imam from an
Office, to which he himself once gave
his consent without establishing
any reasons or misbehaviours of
the Peish Imam

6 The necessity of a Peish Imam to
a Mosque is quite obvious. There is
hardly any important mosque in
the Province which has not got one
It is the right of the congregation
to elect its own Peish Imam a simple
mosque has a Simple Peish Imam
(cook Sharpes, Mutakes, & Mambahs
but the elect of the Sunnis elect their own
Peish Imams) and a Shiah Mosque

the ~~Parish~~ Imam. Thus proving that neither the Khaja nor any other body according to Mohammedan Law, has any voice in the election of the Parish Imam, except the Congregation. If this were not so and the Khaja was alone qualified to conduct prayers as well, then it would follow that a person who was not of the same persuasion as the Congregation, and who had not the qualifications for a Parishdarship of that sect or Congregation, would become a leader in its prayers, which we humbly submit is an incongruity.

7 The necessity of a Parish Imam distinct from the Khaja for the Town of Chitaldrug. To your humble petitioners a Parish Imam at Chitaldrug is more than a necessity for various reasons. We have shown above that Parish Imams have existed apart from Khajas from time immemorial. In fact that the Office of the Parish Imam is ancient, customary, & hereditary. The Khajas have also a recognized & separate existence - (a) by implied consent previous to 1883 during which early period there was probably no dispute between the Jamaats (b) by express acknowledgment in 1883 when the Imam Khaja promised

to continue

3/

& Contrast to the Parish
- wisely forwarding
of performing rites (marriage &c)
a 28 bill yr and a hereditary mon
-tenant of Rs 2-4- (C) by Count
(on more than one occasion) to the
Election of successive Parish Imams
for several generations whereas
there would have been records of
disputes on every occasion the Parish
Imamship fell Vacant) & In the
previous para we have shown why
a Parish Imam is necessary from a
religious point of view & Our
forefathers in ancient times have
acted not in agreement with the ancestors
of the present Parish Imam to have
Parishioners from that family. We are
therefore morally and morally bound
to fulfill our ancestors wish & their
own Parish Imams ancestors who were
associated the Mosque and who
always had at Chitaldrug Our
ancestors knew only of the Parish Imams
ancestors and relied on
affairs The Khoja is attached they might
have had a Sanad were perhaps
Very rare visitors to the Town
It is a fact that they settled in the
Town Very early They do not get
Rs 25 a house in their own names
in the Town IV The Khoja has begun
to tyrannize

[illegible] and [illegible] Contemptuously for
the good of their party and. He has closed
the doors of the Mosque against us. The
Mosque is closed immediately after his
party men have said their prayers,
so that late comers lose the benefit of
performing the Namaz in the Mosque.
Our repeated petitions to the Higher Authorities
to order the doors to be kept open for
all have been in vain. He has refused
to supply the heir whenever there have
been deaths among the members
of the Peerbhai Samaj. He does not even
allow us to perform the thanksgiving
Fatehas (or recitations from the Quran)
in the Mosque. He has also been the
cause of much annoyance at our
marriages where he forces himself
much against the wishes of the elders
of the marriage parties, and wishes
to conduct ceremonies himself.
We are thus suffering great inconve-
nience by the non-recognition of
the Peerbhai Samaj as a religious leader
apart from the Khoja. Although
the Khoja has misrepresented to the
Authorities that there is no necessity
of a Peerbhai Samaj or any other person
for religious purposes, yet it is a
fact that he has never
[illegible] others to conduct prayers
in Mosques and that he totally opposes

a united Body

as a Panchayat, during the

Raj. We beg to submit that

these reasons set forth above

are enough to form the existence of

a different Panchayat. In the face

of the above facts if the Panchayat

is not recognized by Government

it would not only spell misery to us,

would also be a denial of religious

freedom to the Jews of Cochin.

For the last 5 years since the Govt

has removed the Panchayat, we are,

in deference to the wishes of our fathers

to follow the Panchayat and because

we cannot break ourselves of the

traditions, hereditary and religious

rules, say our prayers at a

different place which is quite in-

sufficient for our large numbers

Our ritual articles are also being

affected apart from the Khaji. We

are thus suffering great hardships

& We have represented above, that

the late Khaji was removed from

the post because he was unpopular

and remained himself in the

discharge of his duties. The un-

fortunate present Khaji is now following

the footsteps of his father. Some of

the grievances against him are as

of the unofficial printed Minutes of the proceedings of a Recent Meeting of the Municipalities of Chitaldrug. We regret to say that not one of them has been taken notice of, by the Higher Authorities. In addition to these he has lately acquired a habit of carrying false Complaints of imaginary petty thefts to the Police and of getting the Authorities and the Law in motion against respectable persons causing great annoyance to them. He is also not backward in defaming respectable people in popular assemblies and then dragging them to the Courts.

7. ... In Para 2 of Government Proceedings No. 1202. of 4th March 1909 it is observed that the Ashiq is fairly in the Majority, but that it was weak formerly. But para 3 runs as follows: It is a matter for regret that the Ashiq in spite of repeated warnings should not have improved in his conduct and even disregards disapprobation of a portion of his congregation." We accept humbly beg to submit that we fail to see how a person who has not improved in his Conduct in spite of repeated warnings, could have gained a majority. It may be that owing to the conviction of a few "Ghyree Ramkhalis" (Town Constables) in the

Para

jointly; the passions
of the latter has increased. It may
also be that owing to the Proceedings
of 1905 a few illiterate people, who
are not aware of any allurement have
been induced into joining this party
because they thought one of the leaders
having returned they must follow
some body. But we most humbly
beg to submit that forcing people
against their inclinations (in religious
matters) either by Government orders
or Ahmadi threats to follow a certain
person is the same as denying religious
freedom. It is also submitted that
the Ahmadi have only a wavering following.
10. We beg to state that we have
not yet been informed why our
Parish Council was removed. Not one
religious misdemeanour has been
proved against him either by the
Government or by the Ahmadi, so that
we are not in a position to give him
up, as he is innocent. We most
respectfully beg to add that the order
to do away with the Parish Council was
entirely due to an oversight (as pointed
in para 6 above). The Parish Council's
Claims are based on popular election,
Government confirmation, Ahmadi
acquiescence and hereditary rights.
(Vide paras 5 & 7). We also most

3

respectfully beg to represent that Parsi
Panchayats have existed at Chitaldrug
ab antiquo quite separately from Khanjis
for several generations and that
the former is ancient & customary
tribunal being hereditary & religious.
There is no analogy between the former
with the latter at this distance of time
& specious to the adherents of the former,
especially as the Khanji has shown
by various acts that he caters only
for his partizans. We therefore most
humbly and respectfully beg your
Honor to be pleased to pass favorable
orders on the subject.

For which act of your generosity
we shall pray for your Honor's long
life and prosperity.

We humbly & respectfully beg to remain
Most respected Sir
Your Honor's most obt & servants
Sd/- Hashmiah Dastangir

Chitaldrug
14th November 1878

ಪ್ರೊಸಿಡಿಂಗ್ಸ.

ತಾರೀಖು ೧೨-೯-೦೮ ರಲ್ಲಿ ನಮಾಜಿನ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಗಾಯಂಕಾಲ ೩ ಘಂಟೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಂಪೌಂಡ್ಕ್ಟರ್ ಷೇಕ ಬುಡನ್‌ಸಾಹೇಬರವರ ದಿವಾಣ ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಒಂದು ನೂರು ಮಂದಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಸಭೆ ಕೂಡಿದ್ದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಮುಸಲ್ಮಾನರೇಕರು ಇದ್ದರು. ಈ ಸಭೆಯ ಉದ್ದೇಶವು ಇದರಲಿ ಕಂಡ ವಿಷಯಕವಾದದ್ದು.

ಷೇಕ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಸಾಹೇಬರು ಜಮೀನ್ದಾರ್ ಈ ಸಭೆಗೆ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಜಮಾದಾರ್ ಅಕಬರ್‌ಖಾನ್ ಸಾಹೇಬರವರು ಸಭಾನಾಯಕರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು ಸೈಯದ್ ನಜೀರುದ್ದೀನ್ ಸಾಹೇಬರು ಕ್ಲಾತ ಮರ್ಚೆಂಟು ಜಮೀನ್ದಾರ್ ಮಹಮದ್ ಮಾಸುಂ ಸಾಹೇಬರು ಮತ್ತು ಅಬ್ದುಲ್ ಗಫೂರ್‌ಸಾಹೇಬರು ಷಾಪ ಕೀಪರ್ ಇವರುಗಳು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು. ಈ ದಿವಸದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶೇರ್ದವನ ಶೈಕಿ ಕಲವರು

೧ ಮಿ॥ ಅಕಬರ್ ಖಾನ್ ಸಾಹೇಬರು
೨ ,, ಮಹಮ್ಮದ್ ಗಸ್ತಿಗಿರಿ ಸಾಹೇಬರು ಮುನ್ಸೀಫ್ ಕಮಿಷನರ್
೩ ,, ಅಬ್ದುಲ್ ಕರೀಂ ಸಾಹೇಬರು ವರ್ತಕರು
೪ ,, ಷೇಕ ಬುಡನ್ ಸಾಹೇಬರು
೫ ,, ಷೇಕ ಅಲಿಮ್ಮದ್ ಸಾಹೇಬರು
೬ ,, ಷೇಕ ಹುಶೇನ್ ಸಾಹೇಬರು
೭ ,, ಷೇಕ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಸಾಹೇಬರು
೮ ,, ಷೇಕ ಬುಡನ್ ಸಾಹೇಬರು
೯ ,, ಮಹಮ್ಮದ್ ಮಾಸುಂಸಾಹೇಬರು
೧೦ ,, ಸೈಯದ್ ಹುಶೇನ್ ಸಾಹೇಬರು ಕಂಪೌಂಡ್ಕ್ಟರ್
೧೧ ,, ನೂರ ಅಹಮ್ಮದ್ ಸಾಹೇಬರು
೧೨ ,, ಷೇಕ ಟುಂಡಾ ಸಾಹೇಬರು

ಈ ಷೇಕ ಅಬ್ದುಲ್ಲಾ ಸಾಹೇಬರು ಸೂಚಿಸಿದ್ದೇನಾದರೆ— ಈ

(೧) ಕಳದ ಏಪ್ರಲ್ ತಾರೀಕು ೧೫ಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರವಿಯಲು ಅನ್ವಲ ೧೫ನೆ ದಾತ್ತೆ, ಮ್ಲುಮೊ ಲ್ಲೂದ್ ಯಂಬ ಸಬೆಯಲ್ಲಿ ಗೈರೆ ಮೊಟಲ್ಲಿಟ್ (ಗುರುಶಾಸನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾದ) ಜನಗಳಿಂದ ಗುರುಗ ಳಿಗೆ ನಡಿಸಬೇಕಾದ ಮರ್ಯಾದೆ ಕುಂದಕವುಂಟಾದ್ದರಿಂದ ಆ ಜನಗಳನ್ನು ಗುರು ಗೌರವಕ್ಕೆ ವುಂಟಾದ ಕುಂದಕವನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಟರ್ವ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರು ಒಡಗಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಗುರುಶಾ ಸನಾನುಸಾರಿಗಳಾದ ಜನಗಳ ಸಂಖೆಯೂ ಆ ಸಭಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರುಗಳ ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ಆದರೂ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಜನಗಳನ್ನು ನಿರೋಧಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗ ಮಾಡದೆ ಆ ಯಿರಡು ಮೂರು ಜನ ಗಳ ವಕ್ಷವನ್ನು ವಹಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಒಹು ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಕ್ಲೇಶವನ್ನು ವುಂಟುಮಾಡಿದರು ಇಂ ಥಾವರು ಈ ಬಹು ಜನಸಮುದಾಯಕ್ಕ ಮುಖಂಡರಾಗಬ್ಬಲ್ಲರೆ ಎಂದಿಗೂ ಇಲ್ಲಾ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂ ತ್ರ್ಯ ವಿಷ್ಟಲ್ಲಿ ನಾವೇ ಯೋಗ್ಯರಾದವರನ್ನು ಬಹು ಜನ ಸಮ್ಮತಿಯಿಂದ (ಸೇಪತ್ಯ) ಮಬ್ಬ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಈ ಪೇಪತ್ಯಾಯವನ್ನು ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿನ ಸಲರು ಮೂಕರೂರು ಮಾಡಿ ಯಿರುವದ್ದರಿಂದ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಕುರಿತು ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿಗೆ ನಾವೂ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಅವಶ್ಯಕ ವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ದಿವ್ಸದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಭಾಸದರು, ಎಲ್ಲರೂ ಐಕಮತ್ಯದಿಂದ ಮಾಡಿರುವ, ಪ್ರೊಪೆಡಿಂಗ್ಸನ್ನು, ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ಖಾಜೀಸಾಹೇಬರವರು ತಮಗೆ ಈ ಟರ್ವ ಬಿರಜೀ ಕೆಲ್ಸವೂ ಖಾಯಂ ಆದರೆ ಯಲ್ಲರನ್ನು ನುಣ್ಣಗೆ ಅರೆಮಬಿಡುತ್ತೀನೆಂದು ತಮಗೆ ಬೇ ಕಾದ ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಕೊಂಡಿರುವದನ್ನು ಕೇಳಿ ಒಂದುವೇಳೆ ದೇವರು ಸರಕಾರವ ಮೂಲಕ ಇವರನ್ನೆ

ಟಿವರ್ ಖಾಜಿ ಕೆಲ್ಸಕ್ಕೆ ಖಾಯಂ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಾದ ನಮ್ಮ್ ಸಮುದಾಯದ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ತರಹದ ಆಪತ್ತುಗಳು ಸಂಭವಿಸುವವೊ ಯಂದು ಮರುಗುತ್ತಿದಾರೆ ಯಿನ್ನೂ ಖಾಯಂಆಗಲಿಲ್ಲಾ ಈಗಲೇ ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಸಾ್ರಂಭಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆಪತ್ತಿನಿಂದ ದೇವರು ನಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾವುಗಳು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಇವರು ನಡೆಯುವದ್ದರಿಂದ ಈ ಪಡರಿನ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಭೇದಕರವಲ್ಲಾ ಪರಂತು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದ ನಿವಾಸಿಗಳಾದ ಸಮಸ್ತ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಭೇದವನ್ನು ವುಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಕುರಿತು ಅಂದರೆ ಗುರುಶಾಸನಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾದ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಯೀ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯಕರಾದವರ ನಿಷ್ಠೆಯದಲ್ಲಿಯೂ ನಾವುಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ನಡಿಯಬೇಕೆಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ಕಂಟೋರ್ಮೆಂಟ್ ಖಾಜಿ ವ ೌಲಾನಾ ಮೌಲ್ವಿ ಅಬ್ದುಲ್‌ಗಫ್ಫಾರ್‌ಸಾಹೇಬರವರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯು ಪಡಿಶಿದ್ದಕ್ಕೆ. ಬಂದಿರುವ ಫತ್ವಾ ತೀರ್ಮಾನವೂ, ಮೇಲ್ಕಂಡ ಜನರನ್ನು ಸವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಕೂಡದೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಯೀ ತೀರ್ಮಾನವೂ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಾಜರ್ ಯಿದೆ. ನಮ್ಮ ಟಿವರ್ ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರವರ ಅಕ್ರಮಗಳು ಅಸಂಖ್ಯಾತಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರ್ ಯಿರುವ ಜನಗಳ ಮನಶ್ಚಿಗೆ ಈ ಖಾಜೀಸಾಹೇಬರ ಕ್ಯಾರನಾಡಿಗಳು ಖಡ್ಗ ಪ್ರಹಾರದಂತೆ ನೋವನ್ನು ವುಂಟುಮಾಡದೆ ಇರಲಾರದೆಂದು ನಾನು ಧೃಡವಾಗಿ ನಂಬಿರುತ್ತೇನ ಯಂದು ಇವರು ಹೇಳುವದರೊಳಗಾಗಿಯೇ ಈ ಸಭೆಯ ಜನರೆಲ್ಲಾ ಏಕ ವಾಕ್ಯತೆಯಿಂದಲೂ ಈ ಮಾತಲ್ಲವೂ ನಿಜ !! ನಿಜ !! ಎಂದು ಕೂಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರವರು ನಡಿಸುವ ನಡವಡಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ವವಿಧದಲ್ಲಿಯೂ ಜನಗಳಿಗೆ ಹಾನಿಕರವಾಗಿರುವದ್ದರಿಂದ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

(೨) ಪ್ರಶಿಡೆಂಟರೆ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದು ಮಹಮ್ಮದ್ ಮಾಸುಂ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂರೆ— ಇದು ನಿನ್ನೆ ತಾನೆ ನಡೆದ ಮಾತು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತನೊಬ್ಬನು ಇರುತ್ತಾನೆ ಅವನ ಹೆಂಡತಿಗೂ ಅವನಿಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿರೋಧವುಂಟಾಯಿತು. ಇವನ ಹೆಂಡತಿಯು ಇವನಲ್ಲಿರುವದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಯಿಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಲಾಕು ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಳು. ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರವರು ಇವನಿಂದ ಇವಳ ಗಂಡನಿಗೆ ಸಲ್ಲಬೇಕಾದ ವೊಬಲಗು ಕೊಡಿಸಿ ಜಾತಿ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಖುಲಾ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಸದೆ ಗಂಡನಿಂದ ೨೦-೧-೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೆಂಡತಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿ ತಲಾಖ್ ಕೊಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮತಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸುತ್ರಾಂ ವಿರೋಧವಾದದ್ದು. ಈ ನಮ್ಮ ಮತಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರವರು ತಿಳಿದಿಲ್ಲವೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ? ಇಂತಹ ಮತಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನೇ ತಿಳಿಯದ ಈ ಖಾಜಿಯವರು ಖಾಜಿ ಕೆಲ್ಸಕ್ಕೆ ಎಂದಿಗೂ ಅರ್ಹರಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

(೩) ಅನಂತರ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಆಫೀಸ್ ದಪೇದಾರ್ ನೂರ್ ಅಹಮ್ಮದ ಸಾಹೇಬರು ಯೆದ್ದು ಅಳುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ- ನನ್ನ ಮಗನು ೧೯೦೪ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲೇಗ ಕಾಹಿಲೆಯಿಂದ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಪಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಆಗ್ಯೆ ನಾನು ದೇವರೇ ನನ್ನ ಮೊಗುವಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡದೆ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮಜೀದಿಗೆ ಸುಣ್ಣಾಬಳಿಸುತ್ತೇನ ಮತ್ತು ರಂಜಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಖತಂ ಆದ ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಫಾತೆಹಾ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ದೇವರು ದಯವಿಟ್ಟು ನನ್ನ ಮಗನಿಗೆ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ವುಂಟುಮಾಡಿದನು. ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವದಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಜೀದಿಗೆಲ್ಲಾ ಸುಣ್ಣಾ ಬಳಿಸಿದೆನು. ಅನಂತರ ರಂಜಾನಿನ ಅಖ್ಖೈರಿನಲ್ಲಿ ಫಾತೇಹಾ ಮಾಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿಕೊಂಡೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ತರುವಾಯ ಫಾತೇಹಾಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಪೀವಾ ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮಜೀದಿಗೆ ಹೋಗಿ ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆಪ್ರಕಾರ ಪದಾರ್ಥವೆಲ್ಲಾ ಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಿರುತ್ತೇನೆಂದು ತೋರ್ಸಿದೆ. ಆಗ್ಯೆ ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರ ಚರ್ಯೆಯೂ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಹೊಯಿತ್ತು. ಮುಖ ಕಿಂಡರಿಸಿಕೊಂಡು

ಇನ್ನು ಆದನ್ನು ನೋಡಿ ಆಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನ್ನುವವನ್ನು ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರು ಯಾಕೆ ಬಿಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತಾರೆಂ
ದು ಕೇಳುವೆ. ಎಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಏನೂ ಕಾಣಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಬಿಟ್ಟಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದೆರು.
ಅನಂತರ ನಾನು ಬೈನಾಂಗಿದು ಖಾಜೀ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಅದರು ಅವರ ಜಿತ್ತಕ್ಕೆ ಜಾರ
ದೆ ಹೋಯಿತು. ನನ್ನ ಕೆನ್ನೆಯನ್ನು ಭಂಗಪಡಿಸಿದರು. ಮತ್ತು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿನ್ನೆಸಂದು ಫಿರ್ಯಾ
ದು ಸಹ ಮಾಡಿದರು. ಆ ವಿಕಾರ್ಡು ಇನ್ನೂ ಪ್ರವಸೆಯಲ್ಲಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಖಾಜೀಸಾಹೇಬರು
ನ್ಯಾಯರೀತಿಲ್ಲವೆಂತಲೂ, ದಯಾಳುಗಳಲ್ಲವೆಂತಲೂ, ಒಳ್ಳೇ ಕಲಕ್ಕ ಯಿಲ್ಲದ ಆಟಂಕನನ್ನು ಪ್ರಂಟು
ಮಾಡಿ ಬಿಡಿಜನರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿದ ಕ್ಲೇಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ವೆಂದು ಮಾಡತಕ್ಕವರಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡು
ತ್ತೇನೆ.

ತರುವಾಯ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಖಲಂದರ್ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ-

(೪) ಇದು ನಿನ್ನ ನಡೆವ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಅಂಣನು ಕಾಲರಾದಿಂದ ವ್ಯತುವೆಟ್ಟ ಸಮು
ಯದಲ್ಲಿ ಖಾಪೆ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಬಹಳ ಆತ್ರವು ಮಾಡಿ ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲಾ ನನಗಾಗಿ ದಯವಿ
ಟ್ಟು ಬರಬೇಕೆಂದು ಖಾಪೆಸಾಹೇಬರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇ
ಲೆ ನಮುಂಬರಲಿಲ್ಲಾ ಇಂಥಾ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಖುರಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ಮತಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಸಮಾಧಿ ಮ
ಗೈರೆ ಕೆಲ್ಸಗಳನ್ನು ನಡಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಖಾಪೆ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಲಭ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಇಂತಹ ಕೆಲ್ಸವ
ನ್ನು ಮಾಡಿದೆ ವುದಾರಿಸಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಸುತ್ರಾಂ ತಪ್ಪೆಂದು ಯಾರು ತಾನು ಹೇಳಲಾರರು.

ಮಾಂಟಿಪ್ಲ್ ಪೆಸ್ಟೋದಾರ್ ಪೀಕ ಮಾಶೇಲ್ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನಂದರೆ —.

(೫) ಖಾಪೆ ಸಾಹೇಬರವರು ನನಗೆ ಬಹಳ ವಿಷಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ದರು. ನಾನು ಅವರ ಪಕ್ಷ
ವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದೆ. ನಾನು ಅವರಿಲ್ಲಿ ನುಬಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವರು ನನ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಡಿಸಿರುವ
ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ನಾನು ವಿವರಿಸಲಾರ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಜಸ್ತನಾಗಿಯೂ ಇದ್ದೆ. ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ
ನನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರುವ ತೊಂದರೆ ಏನೆಂದರೆ — ಗೈರ ಮೊಟಸ್ಲೀಂ ಜನಗಳ ಪೈಕಿ ಪರಕಾರಿ ಮೋರುವ
ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಖಾಲಿಂ ವತ್ತು ಮಾಜಿ ಕೂತ್ವಾಲ್, ಲಬ್ಬೈಣ್ಣಾಸಾಬ್ ಇವರಿಬ್ಬರು ನಾನೂ ಸಮಾಜೆಗೆ
ಮಜೀದಿಗೆ ಮೀರಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವೇರವಾಗಿ ದುಭರ್ಾಷೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಶಾಸ
ನಾನುಗುಣವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಕ್ಕತಕ್ಕವರು ಹೀಗಿದ್ದರೂ ನಾವೂ ನಮಾಜು ಮಾಡುವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಆಕ್ಷೇಪಿಸು
ದು ಮತ್ತು ಅನುಕಿಸುವುದು, ಹಿಂಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಮನಶ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಇಡುವದಿಲ್ಲಾ ಇದಲ್ಲ
ದೆ ನಮ್ಮ ಮತಕ್ಕೆ ಪ್ರವರ್ತಕರಾದ ನಾಲ್ಕು ಇಮಾಮಗಳು ಎಂದರೆ ಗುರುಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ನಿಂದಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಇದು ನನಗಪಾತ್ರ ಸಂತೋಷವನ್ನು ಪ್ರಂಟುಮಾಡುವದಿಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೇದವನ್ನು
ಪ್ರೇಟುಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಖಾಪೆ ಸಾಹೇಬರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಬಿಡುಕದ್ದೆ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಂಡು ಕೇಳಿ
ಕೇಳಿ ಹಾರಿನಗ. ನಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದ ಈಪ್ರಕಾರ ಗುರುನಿಂದಕ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡು
ವದು ಖಾಜೆ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಸುತ್ರಾಂ ಉಚಿತವಲ್ಲಾ. ಗುರು ಕಾಸನಸಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಿಗಳಾದ ಜನರನ್ನು ಪರ
ಸ್ಕರಿಸಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಬಿಡುತಿತ್ತು ಮೊಂಟಿಪ್ಲಿಯ್ ಜನಗಳು ತಮ್ಮ ಮಜೀದಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ

41

ಬಿಡುವವಿಲ್ಲಾ. ಈ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಕೌನ್ಸಿಲರ್ ಮಿ॥ ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿಗಾರ್ ಸಾಹೇಬರವರು ಡೆಪ್ಯೂಟೇಷನ್‌ಮೀಷನರಾಗಿ ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಗೈರೆಮೊಖಲ್ಲಿಟ್ ಜನರು ದಾವೂ ಬೀರೇಕ ಡೆಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ನಮಾಜು ಮಾಡುತ್ತೀವಂದು ವಗೈರೆ ಪೀಳಿಕ ಕಾಗಿರ್ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜನರು ಈ ವಿಧವಾಗಿ ತೊಂದರೆ ಪಡಿಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ನಾನು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಈ ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡಲಾರೆ ಮತ್ತು, ಇವರ ಲ್ಲಾ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಲಾರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಲ್ಲರೂ ಹೊರ ಟು ಹೋದಮೇಲೆ ಮಜೀದಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಮಾಜು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀನಿ.

ಅನಂತರ ಬುಡ್ಡಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ —

(೬) ಗುದಸ್ತಾ. ರಂಜಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಖುತುಬ್ ದಿವಸ ನನಗೆ ವುಂಟಾದ ತೊಂದರೆಯು ನನ್ನಿಂ ದ ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅಸ್ಸಾಸಂಗಿಕವಾದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವದರಿಂದಾಗಿ ನಮಾಜಿನ ಕಾ ಲವು ಮೀರಿ ಹೋಯಿತು. ಅನಂತರ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರು ನಾನು ನಮಾಜು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಇವರಿ ವಿರಬ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಹಿಂದೆ ಬರುವ ಜನರು ಬರಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತರನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಜನರು ನಮಾಜು ಓದುವದಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲಾ ಕುತುಬಾ ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲಾ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರು ಅ ನೇಕರಿಗೆ ನಮಾಜು ಓದಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು ಈ ತಪ್ಪಿತವನ್ನು ದಯಾಳುಗಳಾದ ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ನೋಟೀಸಿಗೆ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಮತ್ತು ಈ ಸಾರಿ ರಂಜಾನ್ ಖು ತುಬಾ ಸಮೀಪಿಸಿರುತ್ತೆ ಈ ಸಾರಿ ಇನ್ನೂನು ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬ ಅದುದರಿಂದ ಈಗಲೆ ಬೇರೆ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಮೊಖರೋರು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿನವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಫಿನ್ಯಾಸು ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಅನಂತರ ಅಬ್ದುಲ್‌ಕರೀಂ ಸಾಹೇಬರವರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ —.

(೭) ಮುಸಾಫರ ಜನಗಳಿಗೆ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕದ್ದಿಲ್ಲಾ ಈ ಚಿತ್ರದುರ್ಗದ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಮುಸಲ್ಮಾನ್ಕರು ಮನಃಪೂರ್ವಕವಾಗಿ, ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತ್ಯನುಸಾರವಾಗಿ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು, ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪರಸ್ಥಳದವರು ಮಜೀದಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದುಕೊಂಡು ಉಪವಾಸ ಇರುವಾರದಂಮಿವರೇ ನಮ್ಮ ತಾತ್ಪರ್ಯವಾಗಿ ಇಷೆ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಮಜೀದಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿದುಕೊಂಡ ಪರಸ್ಥಳದ ಮುಸುರಾರು ಉಪವಾಸ ವಾಗಿಯೂ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಮೂರು ವರುಷಗಳ ಮುಂಚೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಒಂದೊಂದು ಚೀಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಆ ಚೀಲಕ್ಕೆ ಜಮಾ ಆಗುವ ಧಾನ್ಯವನ್ನು, ಮಾರಕ್ಕೆ ಬುದುಸುರು ಮಜೀದಿಗೆ ತಂದು ಮಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅದರಿಂದ ವಾರಕ್ಕೆ ಮೂರೊಕಾಲು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿ ಕಡಮೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲಾ ಇದರಿಂದ ಸರಾಸರಿ ಮಾಹೇಯಾನ ಹನ್ನೆರಡು ರೂಪಾಯಿಗ ಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲಾ ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಮದು ಡಬ್ಬಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಸಂತೇ ದಿವಸ ಪ್ರತಿ ಅಂಗಡಿ ಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಮೂರು ಕಾಸು ಹಾಕುವವಕ್ಕೆ ವಿಚಾರಿಸಿ ಇದ್ದು. ಇದರಿಂದ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸರಾಸರಿ ಆರು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಒರುತ್ತಿದ್ದವ್ರ. ಡಬ್ಬಿಯಿಂದಲೂ ಮನೆ ಮನೆ ಚೀಲದಿಂದಲೂ, ಬಿಂಗ ಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ರೂ ಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಮೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸರಾಸರಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಏನಾಗುತ್ತಿದ್ದನ್ನೋ ದೇವರೇ

ಬಂದ್ದಾ. ಇವರ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ನಿಚಾರಿಸುವದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ನವ್ಮ ಬಾಯಿ ಬೊಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಇದಸ್ನು ನೋಡಿ ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಟೀಲಕ್ಕೆ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹಾಕುವದು ಮನ್ನಾ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಬ್ಬಿಗೆ ಮು ಪ್ಪು ಹಾಕುವದನ್ನು ಸಹ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವಡಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಜೀದಿನಲ್ಲಿರುವ ತೆಂಗಿನ ಮರ ಗಳಂದಲೂ, ಮಜೀದ ಕಂಪೌಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಹುಲ್ಲು ಇವ್ರಗಳಿಂದ ವರುಷಕ್ಕೆ ಹಸ್ನೆರಡು ರೂ ಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಯಿಲ್ಲದೆ ವುತ್ಪತ್ತಿ ಆಗುವ ಹಾಗೆ ಇವ್ಮೆಲ್ಲವೂ ಸಾಲುವಾಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಕೇ ಳುವದೇ ಇಲ್ಲಾ. ಕೇಳುವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಒಂದೊಂತ ಮಾಡಿಕೂ ಎಂಬ ಗಾ ದೆಗೆ ಅನುಸಾರನಾಗಿಫೆ ನಾವು ಒಡಜನರು ಕೇಂಪ್ರವಕ್ಕ ಕೆವರುತ್ತೀನ ಒಂಮವೇಳೆ, ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಇವರನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ವಗ್ಗೆರೆ ಕೇಂವರ ನಿವ್ಮಗ್ಗಂಗ ಲೀಪ್ತೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೀನಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯಿಂದ ಜೆಸ್ಟ್ಯೂಟ ಕಮಿಷನರ್ ಸಾಹೇಬರು ನಗರ ಸಂಬಂ ಧಿಸ್ತಿ ಮಾಡತ ಕ್ಕಬಗ್ಗೆ ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿಗೆ ನಿಫಾರಸು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಇ ವರು ಏನುಮಾಡಿದಾಗ್ಯೂ ನಾವು ಸೊಪ್ಪುತ್ತಾ ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದೇವೆ. ಸಪ್ತ ಜಾತಿಯವರ ದ್ರವ್ಯವೂ ಕಾ ರ್ತ್ಯಕ್ಕೆ ವುಪಯೋಗ ವಾಗಬೇಕಾದು ಕೊಡಬ್ಬಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ಸದ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯನಾದ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಜನಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳುಸಿಸಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಖಾಜೇ ಸಾಹೇಬರ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರ್ತ್ತು. ಇದಸ್ಕೆ ಒದಲಾಗಿ ಖಾಜೇ ಸಾಜೇಬರು ಕೇಳಿ ದವರನ್ನು ಹೆದರಿಸಿ ಧಿಕ್ಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು ಮತ್ತು ಒಹಳ ಅಸಹ್ಯವಾದ್ದು.

ಮಹಾರೋದ್ಧಿಕ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ—

(೯) ಈಗ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಿಂದ ಈಚೆಗೆ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರವಾಸ ಬಂದು ಯಿಂಬಾಗಿದೆ. ಅದೇನಂ ದರೆ— ಒಂದು ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದು, ಅದಕ್ಕೆ "ಪ್ರೊಸೀಂಡಿಂಗ್ಸ್" ಎಂದ ಪಸರಿಸ್ಟ್ರ ಎದಸ್ನು ಕೋ ರ್ಟಿಗೆ ಹಾಜರ್ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬರದಿರುವದೇನಂದರೆ—. ಈ ಸಭೆಗ ಸೂರೊಮಂಬಿ ಜನರು ಕ್ರೀದ್ದರು ಈ ಸಭೆಗೆ ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರು ಮೊಹವ್ಮದ್ ಶಿಬ್ಲಿಯವ್ರಲ್ಲಿ ಸಾಹೇಬರು ಹ ಪ ಜಹುವಾದಾ ಲಕಾಬ್ ಕಾರ್ಯ ಸಾಹೇಬರು ಮತ್ತು ಮುಕೀಕಿಲ್ ಕಮಿಷನರ್ ಮೊಹವ್ಮದ್ ಬಸ ಗರಿ ಸಾಹೇಬರು ಯೆಷ್ಟು ಗಳನ್ನು ಆ ಪ್ರೊಸೀಡಿಂಗ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೂಷಣೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಈ ಮೀಟಿಂಗ್ಸಿನ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಾಲಿ ಮಾರುವ ಮೊಹವ್ಮದ್ ಖಾಶಿಂ ಸಾಹೇಬರನ್ನು ಸೆಕ್ರಟರಿಯಾಗಿ ಮೊಕರರ್ರು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಗೆ ತಿಳಿ ದಮಟ್ಟಿಗೂ, ಈ ಸಭೆಯು ಮಜೀದಿನಲ್ಲಿ ನಡಿದೇ ಇಲ್ಲವೆಂದ ಹೇಳುತ್ತವೆ ಈ ಎಧಾವಾದ ಸಭೆ ಯು ಮಜೀದಿನಲ್ಲಿ ನಡಿಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲಾ, ಇದು ನಿಜವಾಗಿ ಸುಳ್ಳು ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬ ಮುಸಲ್ಮಾನಿಗೂ ತಿಳಿಯುತ್ತಲಿತ್ತು. ಈ ದಿವಸದವರಿಗೂ ಸಾಬಿಕಯೆಂದ ಮುಂದುಮುಸಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುವ ಹಾಗೆಂದಕ ಜನರನ್ನು ಬಜಿಂಪಯೆಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ನೆಗಡಾಡುವದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ನಮಗೂ ಈ ವಿಷಯವು ತಿಳಿಯಿತು ಇದಸ್ನು ತಮ್ಮಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೀನ ನಮ್ಮ ಖಾಜೇ ಸಾಹೇಬರವರಿಗೆ ಪ್ರಜಿಕೆ ಮಾಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಎಂತಿವ ಯುಕ್ತಿಗಳೂ ತೀರದಿದೆ

ಎಂಬುವದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರು ಯೋಚಿಸಬಹುದು. ಹಾಜಿ ಸಾಹೇಬರು ಹಾಡಿದ ವೃತ್ತುವಾದ ಸಭೆಯ ವಿಷಯವನ್ನು ನ್ಯಾಯಪೀಠದಾದ ನಮ್ಮ ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿಗೆ ಬರೆದು ನೋಡಿಸಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಗಳಿಗೆ ನಾನು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬೇರೆ ಧರ್ಮದ ಮತ್ತು ಸೌತ್ರಗಳಿಗೆ ಇದ್ದಷ್ಟಾದ ಮಜೀದ್ ಇರಬೇಕಾದ್ದು. ಇದರ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದಲ್ಲಾ ಪರ್ಮಿಷನ್ನಿನ ಸಂಬಂಧಾರಿ ಕೃತ್ಯವಾದಿಗಳು ಯಾವದೂ ನಡಿಸಬೇಕಾದ್ದಲ್ಲಾ. ಹೀಗಿರುವಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಮುಕಾಂ ಎದುರು ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರೆ ಅದೂ ಶುದ್ಧ ವಪ್ಪು.

ಗುರುನಿಂದಕರಾದ ಜನರಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಡ ತರಕಾರಿ ಮಾಡುವ ಮೊದಲಾದವರಿಂದ ಏನೂ ಗಾಬರಿಬರನ್ನು ಮುಜರಾಯಿ ಯಿಲಾಖ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಪಜೀರಿಗೆ ಕಾರ್ಯಸರಿಯಾಗಿ ನಡಿಸುವದಕ್ಕೆ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧಾನವಾ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಜನಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮೋಸ ಮಾಡಿದಂತೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಮಜೀದಿನ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಹೊರಿಗೆ ಸರಕಾರದಿಂದ ಧರ್ಮದರ್ಶಿಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ತಕರಾರು ಹಾಡಬೇಕಾದರೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಕರ್ತರ ಹೆಸರು ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಲೆಕ್ಕಾರ್ಡು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇಪ್ಪತ್ತು ಒಂದು ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹದಿನು ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ಕರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೊಸದಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವದು ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿಗೂ ಸುನ್ನತ್ತು ಜಮಾಅತ್ತು (ಮದ್ದ ಬದಹಾರದ) ನಮಗೂ ಸಹ ಹೋಸಕಾರವಲ್ಲದಿರುವದರಿಂದ ಈ ದಿವಸದ ಸಭೆ ಪ್ರತಿಬಂಧನ್ನು ಕಾಪಿಯನ್ನು ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲೆಕ್ಟರವರಿಗೂ ಮತ್ತು ಮುಜರಾಯಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಕಲೆಕ್ಟರಿ ಸಾಹೇಬರಿಗೂ ಕಳುಹಿಸುವದಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕ ಕುಗಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಕಾಪಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು, ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಸಭಾಸದರು ಒಪ್ಪಿದರು.

ಅನಂತರವಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾತುಮರ್ಜಂಟು ಸ್ಟೆಯ್ಟಮೆಂಟ್ ಸಬಿರೋಧ್ದಿ ಸಾಹೇಬರು ಹೇಳಿದ್ದೇನಂದರೆ—

(೯) ಇಮಹರಿವಿಗೂ ಎಲ್ಲರೆ ಹೇಳಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಕೇಳಿದೆನು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಂದ ಖಾಜಿ ಸಾಹೇಬರವರು ಪೊಲಿಟ್ಲಿಕ್ ಎಂಬ ದೊಡ್ಡ ಕಾಮಾಜದವರಿಗೆ ತುರಿಬಾ ಪೀಡನವನ್ನು ಕೊಡಲು ಮುಂಡಿದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ರಜ್ಜಾಳಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ದಯವಿಟ್ಟು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೆಂದು ನಂಬಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಿಮರ್ಸನೆಗೆ ಖಾಜಿಯವರ ಅವಶ್ಯಕತ ಏನೂ ಇದೆಂದಿಲ್ಲ. ದಯಾಳುಗಳಾದ ಮಹಾರಾಜ ಸರಕಾರವರು ನ್ಯಾಯಶೀಲರಾದ ಜ್ಯಾಜೆಸ್ಟ್ರೇಟರುಗಳನ್ನು ಪಾರ್ಟಿಕೇಪರುಗಳನ್ನು ನಮ ಪರ್ಮಾಡಿಸಿ ಮಾನೀಯ ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಮ್ಮಗಳ ನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಸಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿರುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಕ್ರಿಯದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಯಿಮಾಂರಿಪತನ್ನು ಪಿರ್ಯಾದಿಸಿಕೊಡಬೇಕಾಮ್ದು ಮಾತ್ರ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಯಿಮಾಂರ್ತನ್ನು ಹೊಬಾರು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗೌರ್ನಮೆಂಟಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಾತು.

no 127

VII 25/11 10. 1

D970

1910

From MWL 7-320-09-5.

The Deputy Commissioner

Chitaldroog Dist.

To

The Secretary to Govt

General and Rev: Depts

Dated Mysore.

Despatched 23rd November 1910

Received

General No. 188

No.

Enclosure No. one record

Returning with observations, the memorial registered No D 1023 dated the 23rd November 1909 addressed to H. H the Maharaja, presented by ~ Mahamed Dastagiri Sab and C. Akbar Khan Sab praying for the restoration of the Peshgumanship of Chitaldroog.

Enclosure note.

RL 25-11-10

GPE—75 reams—25-5-10

No

From

M. Chengaiah Chetty, Esquire, B.A.

Deputy Commissioner

Dindigul.

To

C. Balasundram Iyer, Esquire, B.A.

Offg: Secretary to Government,

General & Revenue Depts.

Madras.

Dated 23rd November 1910.

Sir,

With reference to your letter no: 1944/Mag. & 320-09-2 dated the 3rd February 1910 forwarding for report a memorial registered no D 1023 dated the 23rd November 1909 addressed to His Highness the Maharaja by Mahamed Dasthagir Sab and C. Akbar Khan Sab praying for the restoration of the Peish Imamship of Dindigul, I have

the

47

the honor to forward herewith the further proceedings of the inquiry held by the Amildar of Cuddalore and to state that it is not possible to make the party that favour the Pesh Imam to employ him as such, because that party says that, according to the injunctions of the Koran, it is only the Pesh Imam that is competent to lead the community in their prayers which are conducted five times a day at specified hours. Both the Khaji and the Pesh Imam cannot be permitted to lead their respective parties in attending to their daily prayers simultaneously, as each party take objection to such a course.

2. The Government having decided finally in their Proceedings no: 1202/ Inwy. S. 81-04 dated the 4th March 1909 that the Khaji alone should manage all the affairs of the mosque. the Pesh Imam's party

party cannot therefore expect any relief.

3. The file of correspondence ending with Chilaldroog Amildar's report no: 77 dated the 3rd August 1910 is herein enclosed.

I have the honor to be,

Sir,

Your most obedient Servant,

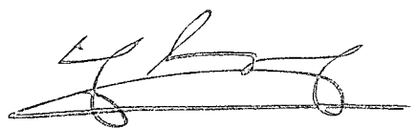

Deputy Commissioner

W. Chilaldroog District